

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Katedra mediálních a kulturních studií a žurnalistiky

**Analýza mediálního obrazu
Romana Červenky v českých médiích mezi lety
2018 a 2022**

Bakalářská diplomová práce

Jaroslav Zahrádka

Vedoucí práce: Mgr. Zdeněk Sloboda, Ph.D.

Olomouc 2024

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně pod vedením Mgr. Zdeňka Slobody, Ph.D., uvedl jsem všechny použité literární i elektronické zdroje. Prohlašuji, že elektronická verze práce vložená do studijního informačního systému je totožná s odevzdanou tištěnou verzí bakalářské práce.

V Olomouci dne 6. května 2024

Jaroslav Zahrádka

Poděkování

Děkuji svému vedoucímu práce Mgr. Zdeňku Slobodovi, Ph.D., za jeho cenné rady, konzultace, trpělivost, ochotu a pomoc při psaní této práce. Dále bych chtěl poděkovat paní Lee Traplové, která opakovaně pomohla a poradila, když jsem záležitosti ohledně této práce a některých dalších studijních záležitostí řešil na poslední chvíli. V neposlední řadě děkuji také své rodině a dalším blízkým, kteří mě během celého studia podporovali. Zejména pak své matce, která se mě výrazně snažila motivovat a svému otci, jenž se mi snažil často dodat vnitřní klid k dokončení práce.

Abstrakt

Bakalářská práce „Analýza mediálního obrazu Romana Červenky v českých médiích mezi lety 2018 a 2022“ se věnuje mediálnímu obrazu českého hokejisty Romana Červenky mezi od začátku roku 2018 do konce roku 2022. Cílem práce bylo charakterizovat mediální obraz v jednotlivých dílčích obdobích v průběhu pěti let a objasnit hlavní příčiny změn mediálního obrazu Romana Červenky. K tomu, aby bylo dosaženo požadovaného cíle, byla použita metoda kvalitativního výzkumu, konkrétně diskurzivní analýza podle metody Normana Fairclougha. Analýza byla prováděna na článcích ze čtyř vybraných českých online médiích a prepisech ze sportovních zpráv v televizním vysílání stanic tří nejrozšířenějších českých televizních společností (Česká televize, Nova, Prima), zmiňující Romana Červenku. Z online médií byla vybrána dvě čistě sportovní média (sport.cz, isport.cz), jedno specializované hokejové médium (hokej.cz) a jedno všeobecné médium (idnes.cz). Články byly analyzovány pomocí databáze Anopress.

Klíčová slova: mediální obraz, mediální reprezentace, média, (český) hokej, sport, Roman Červenka, kapitán, článek, kritika

Abstract

The bachelor thesis, "Analysing the media image of Roman Cervenka in the Czech media from 2018 through 2022" is devoted to the media image of Czech ice hockey player Roman Cervenka between the beginning of the year 2018 and the end of the year 2022. The work is aimed to characterize the media image for four years and to clarify the main causes of changes in the media image of Roman Cervenka. To achieve the desired intention, was used a method of qualitative research, specifically a Critical discourse analysis by Norman Fairclough. The analysis was used on articles from four selected Czech online media and transcripts from sports news broadcasts by the broadcasters of the three most watched Czech television companies (Czech Television, Nova, Prima) mentioning Roman Cervenka. From online media were selected two purely sports media (sport.cz, isport.cz), one specialised hockey medium (hokej.cz), and one general medium (idnes.cz). The articles were analysed using the database Anopress.

Klíčová slova: media image, media representation, media, (czech) ice hockey, sport, Roman Červenka, captain, article, criticism

OBSAH

ÚVOD	7
1 TEORETICKÁ ČÁST	9
1.1 Kontext pro přiblížení okolností zvoleného tématu	9
1.2 Mediální reprezentace	11
1.3 Sport v médiích	12
1.3.1 Sport jako kulturní fenomén	12
1.3.1.1 Úspěšný český hokej	13
1.3.2 Důvody vzniku specializovaných sportovních redakcí, kanálů a pořadů	14
1.3.3 Důležitost sportu pro společnost	14
1.3.4 Jak dnes média ovlivňují vrcholový sport	16
2 METODOLOGICKÁ ČÁST	18
2.1 Kvalitativní výzkum	18
2.1.1 Diskurzivní analýza podle metody Normana Fairclougha	19
2.1.2 Představení vzorku zkoumání	20
2.1.2.1 Roman Červenka	20
2.1.2.2 Online média	21
2.1.2.3 Televizní média	22
2.1.3 Popis postupu výzkumu	22
3 ANALYTICKÁ ČÁST	24
3.1 Diskurz věnovaný R. Červenkovi v konkrétních předem určených momentech	26
3.1.1 Zkušený olympionik a reprezentant (období před ZOH 2018)	26
3.1.2 Povedená olympiáda, nebo vlastně ne? (období ZOH 2018)	26
3.1.3 Oddaný reprezentant (období od konce ZOH 2018 do začátku MS 2018)	27
3.1.4 Český kapitán selhal (období MS 2018)	27
3.1.5 Ve stínu pod Alpami (období po MS 2018 a v první polovině roku 2019)	28

3.1.6	Náznak obratu k lepšímu (období sezón 2019/20 a 2020/21).....	29
3.1.7	Od neočkovaného problému k tajnému trumfu pro Peking (období přípravy na ZOH 2022)	30
3.1.8	Kapitán dělal, co mohl (období ZOH 2022)	32
3.1.9	Správný vůdce (období od konce ZOH 2022 do začátku MS 2022).....	34
3.1.10	Červenkovský boom aneb Roman hokejovým géniem (období MS 2022)	35
3.1.11	Rekordman a vzor pro mladé hokejisty (období od konce MS 2022 do konce roku 2022)	38
3.2	Vnímání dané situace ze strany Romana Červenky	39
3.3	Shrnutí výsledků výzkumu	41
ZÁVĚR.....		43
SEZNAM ZKRATEK		45
ZDROJE		46
Knižní zdroje		46
Internetové zdroje.....		47
SEZNAM PŘÍLOH		51

ÚVOD

Ve své bakalářské práci se zabývám vývojem mediálního obrazu Romana Červenky mezi lety 2018 až 2022. Zkoumané období začíná v lednu 2018, tedy těsně před Zimními olympijskými hrami (ZOH) v Pchjongčchangu v Jižní Koreji, a končí v roce 2022 po úspěšném květnovém Mistrovství světa (MS) ve Finsku. Konec zkoumané doby jsem však stanovil až na prosinec 2022, aby byla doba dlouhá přesně pět let, což se mi i nakonec vyplatilo, jelikož jsem tak mohl sledovat důsledky klíčových změn mediálního obrazu s odstupem času.

Jako první uvádím ve své práci teoretickou část. V té nejprve přibližuji kontext, který je podle mě pro pochopení daných okolností a tématu naprosto nepostradatelný. Dále uvádím, co to vůbec mediální reprezentaci, respektive obraz, jímž se ve své práci zabývám, je. Poté se zamyslím nad sportem jako kulturním fenoménem a konkrétně hlavně hokejem jako fenoménem nebo tím, proč je sport pro naši společnost důležitý.

V metodologické části se pak zaobírám kvalitativním typem výzkumu, přičemž detailněji se zabývám kritickou diskurzivní analýzou inspirovanou metodou Normana Fairclougha, kterou jsem při svém výzkumu použil. Jakožto osobu, jejíž mediální obraz zkoumám, představuji také Romana Červenku, který je hokejový útočník a aktuálně mimo další i kapitán české hokejové reprezentace. V této části také uvádím skupiny médií, s nimiž jsem během své práce pracoval, a zdůvodňuji jejich volbu. Přibližuji také svůj konkrétní pracovní postup.

Největší část mé práce tvoří analytická část, při jejíž tvorbě jsem vycházel především z analýzy článků předních českých sportovních online médií (isport.cz, sport.cz, ctsport.cz), analýzy textů významného českého online média idnes.cz, výhradně hokejového média hokej.cz a částečně také sportovních zpráv hlavních českých televizí (ČT, Nova, Prima) a podcastů zmíněných online médií. Původně jsem se chtěl výrazně zaměřit také na rozdíly mediálního obrazu v jednotlivých online médiích i v jednotlivých televizních médiích, ale v průběhu analýzy jsem zjistil, že rozdíly prezentovaného mediálního obrazu v jednotlivých online médiích jsou minimální a to samé platí i o těch televizních.

Plánoval jsem se také zaměřit více na podcasty, ale zjistil jsem, že hlavní myšlenky z podcastů jsou zároveň obvykle prezentovány v samostatných článcích, takže by se prakticky jednalo pouze o ztracený čas, který jsem tak věnoval o to důkladnější analýze jednotlivých

článků. Na konec analytické části jsem připojil části Červenkovy reflexe v knize Bez frází ohledně kritiky médií a fanoušků vůči němu a o tom, jak kritiku vnímal.

Výsledek a závěr celé práce by měl souhrnně odpovídat na hlavní výzkumnou otázku „Jak se proměňoval mediální obraz Romana Červenky v závislosti na (ne)úspěších české hokejové reprezentace mezi lety 2018 a 2022?“ a nabízet různé primární okolnosti, proč tomu tak v určitých fázích zkoumaného období bylo.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Kontext pro přiblížení okolností zvoleného tématu

Na začátku roku 2018 se česká hokejová reprezentace chystala na Zimní olympijské hry (ZOH) v Pchjongčchangu v Jižní Koreji. Na soutěžní vrchol sezóny byl nominován také médií a fanoušky neoblíbený Roman Červenka, který byl v dosavadním průběhu sezóny dvakrát zraněný. Nejprve s ramenem a poté s žebry. Hokejový útočník byl pravidelnou součástí reprezentace a reprezentační trenéři ho měli oproti veřejnosti v oblibě. Ať už šlo o tehdy současného kouče Josefa Jandače, Vladimíra Vůjtku staršího, Vladimíra Růžičku, který s Červenkou v týmu získal v roce 2010 v Německu doposud poslední český titul mistrů světa, nebo o Aloise Hadamczika, současného předsedu Českého svazu ledního hokeje (ČSLH). Ten s Červenkou v týmu slavil pro změnu úspěch v podobě bronzové medaile rok po německém triumfu.

Právě tehdy pod Hadamczikem už ovšem započala kritika proti hvězdnému útočníkovi. Abychom to vše správně pochopili, musíme se vrátit do května 2011, kdy Česká republika získala na světovém šampionátu v Bratislavě a Košicích zmíněné bronzové medaile. Češi měli jeden z nejlepších týmů, o jakém mohli pro mistrovství světa snít. Z NHL dorazilo celkem deset hráčů v čele s brankářskou jedničkou Ondřejem Pavelcem (Atlanta), obráncem Markem Židlickým (Minnesota) či útočníky Patrikem Eliášem (New Jersey) a Tomášem Plekancem (Montreal). Navíc nechyběla ani největší česká hvězda – Jaromír Jágr. Současná legenda společně s Romanem Červenkou řádila v ruském Omsku, s nímž ovládli základní část. Mezi jednotlivci pak byl Jágr osmý, Červenka dokonce třetí.

Český tým na Slovensku hrál velmi pohledný útočný hokej, kterým opravdu bavil diváky na tribunách, a naopak deptal soupeře za soupeřem. V základní skupině neměl problém postupně s Lotyší, s Dány ani s Fíny. V osmifinálové skupině pak přetlačil v derby domácí Slováky, favorizované Rusy s Alexandrem Ovečkinem a Němce. Následoval klíčový čtvrtfinálový duel proti osudovým Američanům. Těm nemohl český národ dlouho odpustit vyřazení na domácím MS v roce 2004. Elitní formace ve složení Jágr-Plekanec-Červenka si však utkání naprosto podmanila. Zářila zejména slavná „osmašedesátka“, která zaznamenala jediný reprezentační hattrick v kariéře, a nakonec z toho bylo jasné vítězství 4:0.

Prakticky každý, koho byste se tehdy zeptali, očekával reprízu rok starého česko-ruského finále z Kolína nad Rýnem. Jenže v semifinálovém večerním zápase Finové

nedovolili Rusům vstřelit ani čestný gól a souboj o zlato se změnil v severské derby, které pak modrobílí „Suiomi“ proti Švédsku ovládli 6:1. Čeští hokejisté zamířili do boje o třetí místo poté, co podlehl Švédsku (2:5). Úvodní třetina patřila sice českým barvám, a když v první minutě druhé dvaceminutovky vstřelil úvodní gól Patrik Eliáš, vypadalo vše ideálně. Za pouhé tři minuty ovšem Roman Červenka z přemíry snahy fauloval v útočném pásnu, Švédové z nabídnuté přesilovky vyrovnali a převzali momentum zápasu. Trenér Alois Hadamczik vyřadil pro zbytek zápasu Červenku ze sestavy, a ten tak v utkání odehrál celkem pouze necelých sedm minut (IIHFa). Pro porovnání, v následném zápase o třetí místo proti Rusku byl Červenkův „ice-time“ podle oficiální serveru IIHF 18 minut a 34 sekund (IIHFb). Po zápase se samozřejmě vyjádření českého kouče ohledně upozadění člena elitní formace chytila média, Hadamczikovo vysvětlení situace často citovala v titulcích a Červenka získal nechtěnou nálepku hlavního viníka neúspěchu. Nic na tom nezměnil ani jeho skvělý výkon, korunovaný třemi góly a asistencí, v bronzovém utkání proti „hlavnímu rivalovi“ Rusku, které dostalo od Čechů lekci v poměru 7:4.

Po zápase o bronz se totiž řešil zejména český úhlavní hokejový nepřítel číslo jedna. Jevgenij Art'uchin. Ještě v osmifinálovém zápase sestřelil naprosto neférově Milana Michálka, jenž nebyl v držení puku a dvakrát si vyšlápl také na Karla Rachůnka, který si o led dokonce poranil hlavu. Rachůnek to však ruskému útočníkovi vrátil při medailové výhře i s úroky. V souboji o puk u mantinelu s ruským obrem rozbil plexisklo, což se stalo hlavní událostí zápasu a Červenkův hattrick a asistence moc médií, a tím pádem ani lidí z řad veřejnosti, nezajímalo.

V roce 2012 se mohl kritiky záhy zbavit, když v životní formě byl nejproduktivnějším hráčem ruské KHL, čímž si vybojoval angažmá v zámořské NHL. Na mistrovství ale nakonec neodcestoval kvůli zlomenému prstu a kvůli zranění vynechal šampionát i o rok později. Na velké reprezentační akci se představil až v roce 2014, kdy se pro veřejnost trochu překvapivě dostal i do nominace na Zimní olympijské hry v Soči, tedy na dosud poslední ZOH, kde se představili i hráči z NHL. Před hlavním vrcholem sezóny se řešilo, že rozhodně nepatří do prvních dvou formací. Červenka v utkání vstřelil například v osmifinále proti Slovensku dva góly včetně vítězného zásahu, ale přesto se po následném vypadnutí ve čtvrtfinále jeho nominace mezi fanoušky a v médiích začala probírat ještě více s tím, že vzal místo Jiřímu Hudlerovi, jemuž se té době v NHL dařilo, a právě hráč jako on reprezentaci chyběl. V té naopak Červenka nechyběl ani následující čtyři roky, během nichž si zahrál na čtyřech mistrovstvích světa, jednom světovém poháru (2016) a také na své třetí olympiádě

(2018), která z týmového (4. místo) ani Červenková osobního pohledu (2 góly, 3 asistence) nedopadla vůbec špatně, ale i tak se spustila velká vlna kritika. Začátek mnou sledovaného období jsem si tedy určil v lednu 2018, měsíc před zmíněnými ZOH.

1.2 Mediální reprezentace

Pro moji práci je zcela zásadní koncept mediální reprezentace. Reprezentací podle Stuarta Halla rozumíme jakýsi proces, při němž propojujeme jazyk a význam s kulturou společnosti. Díky němu můžeme následně popsat (prezentovat) svět a dění kolem nás (Hall, 1997). Reprezentovat zkrátka můžeme prakticky cokoliv, ale většinou se jedná o pro společnost zajímavé věci, které se pomocí reprezentace snažíme přiblížit. Tuto myšlenku můžeme prakticky totožně převést z obecné roviny do souvislosti médií.

Podle etymologického pohledu můžeme samotné slovo „reprezentace“ rozdělit na předponu „re-“, , což znamená opakování či návrat, a základ slova „praesentare“. Už na první pohled je zřejmá podobnost s anglickým slovem „present“, které v českém překladu znamená „současnost“, takže celé slovo znamená v doslovném překladu přibližně proces „opakovaného zpřítomňování“. (Bočák, 2023), což může nakonec vést k tomu, že média neustálým opakováním utvářejí vlastní realitu.

Jinak se nad slovem „reprezentace“ zamýšlí zase Richard Dyer. Ten nabízí hned čtyři možnosti chápání. Prvním je již zmíněný způsob **rozdělení slova** na „re“ a „prezentaci“, druhým je **reprezentativnost** s tím, že typizujeme určité osoby tak, aby odpovídaly určitým sociálním skupinám. Třetí možnost se týká problematiky, jak média ovlivňují výslednou podobu **prezentování**. Poslední variantou je pak **uchopení z pohledu publika**, jelikož například záměr autor textu nemusí čtenář pochopit, takže si z daného sdělení vezme jinou informaci, než byla ta původně zamýšlená (Jirák, Köpplová, 2003).

Nabízí se také různé systémy reprezentace. Například, že vše, co vnímáme prochází naším vnitřním posouzením na základě vlastních různých ideálních představ, bez kterých bychom nemohli svět okolo vůbec posuzovat a vnímat (Hall, 1997).

Reprezentaci lze také chápat jako institucionalizované utváření, kdy mají autor i čtenář přesně určené pozice. „*Produkty, procesy a praktiky reprezentace jsou kulturně vázané, takže v dané společnosti ani nemůžou mít jinou podobu, než je v dané době pro danou společnost účelné a smysluplné.*“ (Bočák, 2023: 25) Zde Bočák zdůrazňuje kulturní podstatu reprezentace.

V rámci rozebírání mediální reprezentace z různých úhlů pohledu a tvorby mediálního obrazu můžeme narazit na velké množství souvisejících pojmů. Já zmíním dva pro mou práci nejrelevantnější, za které považuji diskurz a framing.

Diskurz můžeme chápat několika různými způsoby, v našem případě, tedy v souvislosti s médií, to však jednoduše řečeno znamená „*způsob veřejného rozebírání konkrétního tématu*“ (Bočák, 2022). V této práci se tedy budu zabývat diskursem sportovních médií kolem tématu, jež v mediálních obsazích představuje Roman Červenka, coby hokejový reprezentant, často v pozici kapitána národního týmu.

Framing, neboli zarámování, znamená víceméně to, jak je daná událost popisována, nebo jak je ukotvena do mediálně konstruované reality a kultury. Na základě širšího kontextu je například čtenáři či divákovi předkládán jen dílčí pohled, jak by měl na danou situaci nahlížet. Většinou se jedná o pohled, který s ohledem na dané téma ve společnosti převažuje. (Sedláková, 2014) V rámci analýzy budu tedy sledovat ono zarámování tematizace Romana Červenky v českých sportovních obsazích.

1.3 Sport v médiích

Sport je dnes bezesporu nedílnou součástí společnosti. Jeho hlavní funkce byla vždy především zábavní. Už dávno angličtí pánové v oblecích rádi trávili své volné chvíle v hledištích fotbalových stadionů. Různá sportovní utkání se považovala zejména za možnost setkání s dalšími lidmi. Nyní je sport ve společnosti naprostým fenoménem. Spousta televizních společností má aktuálně specializovanou sportovní stanici, která vysílá nepřetržitě, nebo se alespoň občas snaží nabídnout ojedinělé přenosy z jednotlivých akcí. Vzpomínám si například na dobu, kdy jsme v roce 2014 mohli fotbalovou Ligu mistrů, soutěž nejlepších týmů z celé Evropy, kdy už jen samotná účast je pro české kluby velký úspěch, sledovat na stanici Prima COOL.

1.3.1 Sport jako kulturní fenomén

Sport se tudíž stal kulturním fenoménem, jelikož se propisuje téměř do všech odvětví společnosti. Jak je zmíněno v knize „Sport, média, mýty“ od Děkanovského, obvyklé je zejména užívání a přebírání sportovních metafor do jiných oblastí: „*Užívání metafor v naší společnosti je značně rozšířeno. Toto rozšíření lze pozorovat v mnoha oborech a oblastech společnosti, přesto můžeme vyslovit domněnku, že jednou z nejzasazenějších je sféra politiky.*“ (Děkanovský, 2008: 141)

Odůvodnění, proč zrovna v politice najdeme spoustu podobných případů, je podle autora knihy poměrně logické. „*Zásadní vazbou mezi sportem a politikou je zařazení do sféry agonálního principu. Zatímco sport je jeho přímou herní podobou, politika, resp. politické soupeření v demokratické společnosti je naproti tomu formou institucionalizovanou.*“ (Děkanovský, 2008: 141-142) Děkanovský tím chce říci, že si jsou sport a politika svou soutěživou podstatou poměrně podobné.

Jeden příklad za všechny. Tím, že sportovci mohou do médií mluvit při rozhovorech prakticky jak chtějí, často používají právě různé metafory nebo přirovnání, která se postupem času zavedou a začnou se následně používat i v běžné řeči. Pokud chce politik zaujmout voliče, použije je taky, jelikož zní lépe, že „je to běh na dlouho trat“ než aby přiznal, že vlastně absolutně netuší, kdy „to“ bude a závisí to zároveň na spoustě věcí, které se nedají přímo ovlivnit.

Popularitu sportu pak zvyšují sama média, která ho neustále vysílají nebo o něm píšou. A ten vztah je vzájemný. Média to vlastně víceméně dělat musí, jelikož diváky či čtenáře sport zkrátka zajímá. Více jsou pak vysílány zejména sporty, ve kterých jsou čeští sportovci úspěšní. V posledních 15 letech zaznamenal obrovský vzestup oblíbenosti například biatlon díky zlaté generaci okolo Michala Šlesingra, Ondřeje Moravce, Gabriely Soukalové či Veroniky Vítkové, takže dnes můžeme biatlon během sezóny vidat na televizních obrazovkách prakticky každý týden, protože je zcela logické, že lidé si oblíbí hlavně sporty, kde Češi patří do výkonnostní špičky.

1.3.1.1 Úspěšný český hokej

To jednoznačně splňuje i lední hokej, který je samotnou kapitolou jak v českém sportu, tak i ve sportovních médiích. V České republice společně s fotbalem patří mezi dva nejoblíbenější sporty, tím pádem je také obrovsky medializovaný a sledovaný. V dnešní době je možné na ČT sport, O2 TV či streamech na webech sázkových společností sledovat živě úplně jakýkoliv zápas z každého kola české extraligy a někdy i nižších lig. Při mistrovství světa pak hokej běží na stanicích České televize prakticky non-stop po dobu více než dvou týdnů. Může za to především velká historická úspěšnost českého hokeje jako celku.

Dlouhodobě československá reprezentace končila pravidelně na medailových stupních na mistrovství světa či zimních olympijských hrách, což Děkanovský (Děkanovský, 2008) z části připisuje i tomu, že českoslovenští hokejisté měli na rozdíl od řady evropských zemí možnost měřit se s těmi nejlepšími, kterými byly odjakživa hokejisté ze Severní Ameriky

(Kanada, USA) a hráči SSSR (později Rusko). S těmi byla v době komunismu v ČSR často pořádána přípravná utkání. Za druhý důležitý bod pak označuje pád komunistického režimu, který pro hráče bývalého východního bloku, tedy i ČSR, znamenal možnost jít hrát do nejlepší ligy světa v Severní Americe (NHL).

To vyústilo v obrovské úspěchy české hokejové reprezentace na přelomu tisíciletí (Gut, 2008), které ještě více zvedly popularitu a zájem o český hokej, takže média se přizpůsobila a využila toho, že lidé zkrátka chtěli sledovat hokej. Když totiž v pět hodin ráno vstává prakticky celá republika, aby sledovala přímý přenos finále olympijského turnaje v Naganu (1998) s komentářem Petra Vichnara a Roberta Záruby, tak to vypovídá o opravdu velkém zájmu. V letech 1999, 2000 a 2001 navíc naše reprezentace získala jako jediná v historii titul mistrů světa třikrát v řadě a od té doby je hokej v České republice dominantním sportem, který má obrovskou diváckou základnu.

1.3.2 Důvody vzniku specializovaných sportovních redakcí, kanálů a pořadů

Vzhledem k tomu, že sport se postupem času stával stále populárnější, nestačil mu už pouze vymezený prostor, který byl poměrně omezený. Růst obliby sportu vedl k postupnému zakládání samostatných sportovních periodik, ale i televizních kanálů, jejichž množství a obsah rozvojem kabelové televize, následně satelitního přenosu a v nedávné době digitalizace neustále roste. (Cashmore, 2010) Proto média založila specializované sportovní redakce, které se nyní starají o naplněnost nově vzniklého prostoru a uspokojují zejména poptávku a hlad po pravidelných aktuálních informací ze sportovního prostředí. Plní zde tedy prakticky totožnou funkci jako zpravodajské redakce zabývající se jakýmkoliv jiným odvětvím. Navíc však ještě sport baví, hlavně proto je o něj ve společnosti zájem, takže sportovní média zde naplňují prioritně hned dvě z pěti základních funkcí podle McQuaila (McQuail, 2009). Kromě klasické informační funkce i funkci zábavní.

1.3.3 Důležitost sportu pro společnost

V této podkapitole nemůžu rozhodně opomenout zmíněnou zábavní funkci sportu. Konzumenti médií jej sledují ve svém volném čase, protože chtějí a baví je. Sport je pro společnost důležitý také proto, že přicházející generace potřebují mít ke komu vzhlížet i z řad společnosti a ne pouze rodiny. Dříve to byli vědci, prezidenti (dříve králové), učitelé nebo lékaři. Dnes jejich pozici kulturních vzorů přebírají sportovci, společně například s filmovými hvězdami. Vzory jednotlivých generací se navíc průběžně mění.

I proto je sportovní žurnalistika často vnímána více jako zábava než seriózní zpravodajství jako jsou politika, zdravotnictví nebo třeba kultura (Boyle, 2006). Když se nad tím zamyslíme, tak je vlastně naprosto logické, že lidé radši budou koukat na fotbal nebo na hokej než na to, jak politici v poslanecké sněmovně dlouze a často nesrozumitelně mluví. A co teprve, když dojde na podobné „akce“ jako jsou třeba opoziční obstrukce.

Sportovci jsou prostě v současné době velmi medializovanými kulturními vzory společnosti. Média se je navíc snaží mnohými způsoby společnosti přibližovat. Už samotné televizní studio je, dá se říci, show, která může začínat klidně i hodinu před začátkem utkání. Před zápasem se pak divák dozví třeba různé zákulisní informace nebo se moderátoři často při rozebírání sestavy zaměřují výrazněji na některé z hráčů a prezentují jejich cestu k danému zápasu, aktuální formu a obecně se snaží v souvislosti s hráči propojovat a prezentovat různé příběhy (Andrews, 2005).

Důležitou roli pak má během samotného přenosu komentátor, který je prvním, kdo na danou situaci diváka upozorňuje a předkládá mu svůj „specializovaný“ pohled na konkrétní situaci (Andrews, 2005). Právě proto, že předkládá divákovi první pohled, si ale musí také dávat velký pozor na to, co říká. Obzvláště, když je situace složitější. Na rozdíl od reportáže ve zprávách si totiž nemůže pohled na situaci předem promyslet a občas se setkáme s tím, že diváci považují komentátory za neomylné. Jenže i oni jsou pouze lidé a mohou se splést. Je pak hodně důležité, jak on nebo jeho kolegové ve studiu výkony jednotlivých hráčů zhodnotí. Pokud se hráčům daří, jsou za hvězdy, ale jakmile se jim něco úplně nepaří, přestože to může být důsledkem jiných podmínek nebo opravdu komplexní situace, je žádoucí, aby si komentátor dával pozor, aby svým zkratkovitým komentářem nespustil zbytečnou, nebo dokonce nepodloženou vlnu kritiky, která se pak při dalším neúspěchu hráčů násobí. Vzhledem ke stále se zvyšující rychlosti předávání informací, ať už pomocí tradičních nebo obzvláště těch sociálních médií, je možné navíc nepatřičné hodnocení rozšířit za chvíli téměř po celém světě.

Příchod internetu a sociálních sítí tedy znamená také celkovou změnu ve fungování médií i jejich obsahu, jelikož změny ve společnosti mění také priority médií (Děkanovský, 2008). Rychlostí šíření a počtem sdělení se následně opět zvyšuje přehnaná kritika vůči dané osobě. Tím spíše, pokud člověk danou situaci sleduje (stále) v emocích. Média tedy mohou kromě výrazného množství pozitivních vzorů vytvářet také ty negativní (Whannel, 2002). Tak tomu bylo i v případě mé práce – mediální reprezentace Romana Červenky.

1.3.4 Jak dnes média ovlivňují vrcholový sport

V dnešní době lidé pořád spěchají a chtějí vidět rychlost všude. I z toho důvodu upadá zájem o některé z řady tradičních sportů jako je například běžecké lyžování a zvyšuje se zájem o jiné sporty jako třeba lední hokej, kde se střídá akce za akcí.

Na často menší vysílací čas a „tlak“ médií a veřejnosti na zrychlování musely sporty v poslední letech reagovat různými úpravami herního systému nebo prostředí, aby se zvýšila atraktivita daného sportu pro televizní či rozhlasové vysílání (Děkanovský, 2008). Pro každý sport jsou finanční příjmy plynoucí z televizních práv velmi důležité, takže asociace raději mírně ustoupí a přizpůsobí se, aby o mediální zájem, a tím finance přišly. Zřejmá je tedy „*snaha upravit pravidla sportovní disciplíny tak, aby její soutěže získaly odhadnutelnou délku*“ (Děkanovský, 2008: 159), protože jinak je daný sport často časově nevyzpytatelný, a pro média tak nepředvídatelný a hůře programovatelný, takže radši mohou dát prostor jinému sportu, u kterého dokáží přibližně odhadnout jeho časovou délku.

Mediální nátlak vedl například v tenise k zavedení zkrácených her, neboli tiebreaků, takže dnes už na grandslamech nemůžeme vidět dlouhá utkání, která mohou trvat třeba přes sedm hodin. Nejdelší zápas v tenisové historii se odehrál mezi Američanem Johnem Isnerem a Francouzem Nicolasem Mahutem, kteří se střetli v roce 2010 v prvním kole Wimbledonu. Utkání trvalo 11 hodin a 5 minuta a je zapsáno také v Guinnessově knize rekordů (Guinness World Records). Po setech 6:4, 3:6, 6:7, 7:6 zvítězil v posledním setu Isner 70:68. Časově náročné byly i závody běžeckého lyžování, takže postupem času byly zavedeny kratší a dokonce také sprinterské disciplíny.

Změnu kvůli médiím udělala také Formule 1, kde se často stávalo, že se závod na neurčitou dobu zcela přerušil, takže bylo zavedeno takzvané „safety car“, které vyjede na okruh na pár závodních kol, a závod se tak obvykle nepřerušuje celý, ale pouze částečně.

V ledním hokeji zase bylo kvůli rychlejšímu ukončení zápasů upraveno prodloužení. To se nyní hraje se třemi hráči na každé straně, aby se utkání neprotahovala tak často až do samostatných nájezdů. V současné době se navíc v Lize mistrů testuje řada různých změn, které by měly docílit větší divácké atraktivity, například pomocí vyššího počtu branek v utkáních.

Tak trochu uměle vytvořeným sportem je plážový volejbal, který vzešel z klasického halového „šestkového“ volejbalu. Zápas se hraje pouze na dva vítězné sety a třetí

rozhodující sada se místo do 21 bodů hraje pouze do 15, tím pádem jsou utkání relativně krátká. Oproti tomu v halovém volejbale se hraje na tři vítězné sety do 25 bodů. Plážový volejbal může být atraktivní pro veřejnost i z důvodu, že se odehrává na písku, který symbolizuje pláž, a obvykle ho hrají „hezčí opálení lidé“. Navíc se zde objevují záběry na pozadí hráčů či hráček při podávání signálů spoluhráči.

2 METODOLOGICKÁ ČÁST

Má práce se zabývá proměnami mediálního obrazu Romana Červenky v českých médiích mezi lety 2018 až 2022. Hlavním cílem této práce je zjistit a porovnat, jakým způsobem česká média prezentují českého hokejového reprezentanta a kapitána Romana Červenku, a potažmo českou hokejovou reprezentaci, od začátku roku 2018 do konce roku 2022. Při práci jsem se snažil zaměřit především na způsoby a následně rozdíly ve způsobu podávání informací – tedy do určité míry zarámování tématu Roman Červenka a konstrukci diskurzu tohoto hráče v českých sportovních médiích.

Jako hlavní výzkumnou metodu jsem zvolil kritickou diskurzivní analýzu inspirovanou metodou Normana Fairclougha. Analýza byla prováděna na vybraných článcích a okrajově i podcastech nejvýznamnějších českých sportovních online médií (isport.cz, sport.cz, ctsport.cz), dále také na článcích významného českého online média idnes.cz, výhradně hokejového média hokej.cz a okrajově také na sportovních zprávách hlavních českých televizí (ČT, Nova, Prima).

2.1 Kvalitativní výzkum

Obecně rozlišujeme dva typy výzkumů médií. V prvním – **kvantitativním** – má člověk určené hypotézy a pomocí různých testů, dotazníků nebo statistik se snaží posoudit platnost hypotéz. Oproti tomu v druhém – **kvalitativním** – typu výzkumu, který používám ve své práci, je čistě na autorovi výzkumu, co přesně s danými daty udělá, přičemž by autor měl mít přehled výrazný o dané problematice, nebo také schopnost imaginace (obrazotvornosti, respektive fantazie – Slovník cizích slov) (Sedláková, 2014).

Hlavním rozdílem v použití mezi jednotlivými typy výzkumu je to, že kvalitativní výzkum se používá obvykle v situacích, kdy dané téma ještě není podrobně probádané a snažíme se o něm zjistit více informací. Kvantitativní výzkum můžeme použít až v momentě, kdy tyto informace o tématu budeme mít.

Základem práce u kvalitativního výzkumu je zejména odhalování, následná interpretace a upřesňování významů nasbíraných materiálů a dat. „*Samotná práce s daty spočívá především v opakovaném procházení, pročítání, třídění, seskupování, kategorizování, promyšlení a přeuspořádávání dat, s cílem odhalit skryté významy a struktury a formulovat nové poznatky.*“ (Sedláková, 2014: 395) I o toto jsem se snažil ve své analýze.

Podle Sedlákové je při kvalitativní analýze důležitá také **hermeneutika textu**, tedy schopnost správně a detailně porozumět konkrétnímu textu s ohledem na kontext vzniku textu. Samotný proces analýzy pak zahrnuje **třídění dat**, kdy se snažíme data rozdělit do jednotlivých skupin podle různých obsahových nebo jazykových spojitostí, a **interpretaci**, kdy se snažíme vysvětlit smysl získaných dat s ohledem na okolnosti související s jejich vznikem (Sedláková, 2014).

2.1.1 Diskurzivní analýza podle metody Normana Fairclougha

Ke zpracování své práce jsem použil Kritickou diskurzivní analýzu Normana Fairclougha. Ta podle Soni Schneiderové, která se analýze diskurzu věnovala ve své knize „Analýza diskurzu a mediální text“: „*Zkoumá, jak jsou texty produkovány a přijímány a jak jsou společensky distribuovány.*“ (Schneiderová, 2015: 36)

Faircloughova diskurzivní analýza se zaměřuje hlavně na psané a mluvné projevy a snaží se o propojení jazyka a společnosti, když mapuje vztahy mezi texty a společenskými strukturami (Schneiderová, 2015). Analýza textů by se měla zabírat zejména formou a organizací textu, ale také například postavením slov ve větě nebo informačním důrazem na jednotlivá slova či části textu, jelikož důležitost a autorem zamýšlený význam slov můžeme poznat podle jejich pozice ve větě či textu (Schneiderová, 2015).

Fairclough (podle Schneiderové) popsal **sedm základních bodů** své diskurzivní analýzy:

Prvním bodem jsou **předpoklady a implicitnost textu**. „*Fairclough vychází z představy, že nezáleží jen na tom, co v textu explicitně je, ale i na tom, co je implicitní, co se předpokládá,*“ (Schneiderová, 2015: 41)

Druhým bodem je **diskurz**. Ten lze chápat dvojím způsobem. „*Fairclough ho vidí jako část „řádu diskurzu“, tedy jako to, co odkazuje k jazykovým prvkům sociálního života a podílí se na jeho formování, nebo jako konkrétní reprezentaci určitého subjektu (elementu) sociálního prostoru.*“ (Schneiderová, 2015: 43) Důležité u diskurzu je přijít na výrazy, které mají v různých diskurzech různé významy.

Třetí je **intertextovost a dialogičnost**. Schneiderová ve své knize (Schneiderová, 2015) říká, že jiné texty jsou reprezentovány jinými hlasy a ty můžeme do textu zakomponovat různými více či méně výraznými způsoby. Zároveň upozorňuje na to, že jakýkoliv text ovlivňuje i další jiné texty.

Pod čtvrtý bod spadají **žánry a žánrové struktury**. Ty „v *rétorice analýzy diskurzu představují specifický způsob jednání a interakce v rámci společenské komunikace a odrážejí sociální praxe a způsoby, jak jsou tyto praxe navzájem propojeny*“ (Schneiderová, 2015: 46).

Jako pátý bod Fairclough uvádí **obecnou strukturu argumentace**. Podle něj je argument v diskurzivním textu velmi důležitý. „*Takový text se totiž vymezuje vůči ostatním textům a určité typy nebo způsoby argumentace se stávají součástí souboru prostředků diskurzu.*“ (Schneiderová, 2015: 47)

V předposledním bodu **transformace událostí a narativu** Fairclough upozorňuje na to, že vlastně každá zpráva je ovlivněna vlastním myšlením autora a podle toho je následně předkládána čtenářům, takže výsledný názor, který si čtenář udělá, je do jisté míry ovlivněný i autorem. (Schneiderová, 2015)

Sedmým bodem je pak **závěr** celé analýzy. (Schneiderová, 2015)

2.1.2 Přiblížení tématu a představení vzorku zkoumání

2.1.2.1 Roman Červenka

Hlavní postavou mé analýzy je český hokejový útočník Roman Červenka, který aktuálně působí už čtvrtou sezónu po sobě ve švýcarském týmu SC Rapperswil-Jona Lakers hrající nejvyšší švýcarskou ligu (NLA). Narodil se 10. prosince 1985 v Praze, takže v době vypracovávání mé práce mu je 38 let. Má manželku Veroniku, která je Českou Miss World 2010 a syna Denise (11 let), jenž se závodně věnuje break dance. Jeho bratr pak je bývalý fotbalový prvoligový útočník Marek Červenka.

Roman Červenka je odchovancem pražské Slavie, se kterou získal celkem 5 extraligových medailí (zlato 2007/08, stříbro 2003/04, 05/06, 08/09, bronz 2009/10). Úspěchy slavil také v ruské KHL, kde v roce 2015 získal titul s Petrohradem a o tři roky dříve skončil s Omskem druhý. Opakovaně se stal nejproduktivnějším hráčem švýcarské ligy a jednou vyhrál kanadské bodování i v KHL.

Zahrál si také slavnou NHL. V roce 2012 podepsal jako nedraftovaný hráč smlouvu s Calgary Flames. V lize debutoval 26. ledna 2013 v „derby o Albertu“ proti Edmontonu a svůj první gól vstřelil 7. února 2013 Sergeji Bobrovskému, jenž hájil branku Floridy. Za „plameny“ odehrál celkem 39 zápasů s bilancí devíti gólů a osmi asistencí.

Dále působil ve Lvu Praha (KHL), Chomutově, Curychu (Švýcarsko), Fribourg-Gotteronu (Švýcarsko) nebo v mládí také v Brně, Havlíčkově Brodě, Hradci Králové či Ústní nad Labem.

Vzhledem k tomu, že je dlouhodobě považován za jednoho z nejlepších útočníků hrající evropské soutěže, byl velmi často také součástí reprezentace. Celkem odehrál v reprezentačním dresu 192 utkání, při nichž vstřelil 52 gólů a přidal 80 asistencí (údaje se mohou v průběhu mé práce mírně navyšovat vzhledem k pravidelným zápasům reprezentace – pozn. aut.).

Čtyřikrát (2010, 2014, 2018, 2022) byl Roman Červenka součástí výběru pro olympijské hry, v roce 2016 se zúčastnil světového poháru a hned desetkrát se představil na mistrovství světa, z nichž na třech získal medaili. Na tu nejcennější dosáhl v roce 2010 v Kolíně nad Rýnem (Německo), když byl součástí týmu při posledním českém titulu mistrů světa. V následujícím roce rozhodl o bronzové medaili třemi góly v zápase o třetí místo proti Rusku (7:4) a bronz získal i na MS v roce 2022, kde se dostal do All-star týmu turnaje, když byl vyhlášen dokonce nejlepším útočníkem celého šampionátu. Ve Finsku se navíc také stal nejproduktivnějším hráčem MS a zároveň byl nejlepším nahrávačem. Bronzovou medaili získal i v roce 2005 na MS juniorů.

2.1.2.2 Online média

Jednoznačně hlavní byla pro můj výzkum online média. Konkrétně sport.cz, idnes.cz, isport.cz a hokej.cz. Ke všem jejich článkům jsem získal přístup díky databázi Anopress, která za zkoumané období našla přes 1700 textů, na nichž měl nejvýraznější podíl (přes 38 %) web isport.cz. Daná média jsem vybral účelně. Kromě jejich kvality a popularity ve společnosti, s kterou úměrně souvisí také jejich vliv, je důležitým faktorem pro výzkum zároveň i to, že zmíněná média jsou na sobě nezávislá, jelikož každé má jiného majoritního vlastníka.

Online obdobu deníku Sport **isport.cz** vlastní společnost Czech News Center, kde mají největší podíl miliardáři Daniel Křetínský (50 %) a Patrik Tkáč (40 %). **Sport.cz** zase fakticky přes společnost Borgis a deník Právo vlastní Zdeněk Porybný a na provozování se podílí i seznam.cz, jenž zase spadá pod Iva Lukačoviče. Trochu jiný případ je čistě hokejové médium **hokej.cz**. Ten vlastní a provozuje společnost BPA sport marketing. Jako zástupce z řady médií, která nejsou specializovaná pouze na sport jsem vybral server **idnes.cz**, který

spadá pod společnost Mafra, jenž v době mého výzkumu spadala do holdingu Agrofert, který vlastní bývalý premiér Andrej Babiš (Mediaguru, 2023) (BPA, 2024).

2.1.2.3 Televizní média

Rozmanitého vzorku zpráv jsem chtěl dosáhnout také u televizních médií, kde jsem zkoumal přepisy vysílání především z hlavních večerních zpráv. U veřejnoprávní České televize mi šlo zejména o zobrazení ve sportovních zprávách „Branky, body, vteřiny“ (ČT 1, ČT 24), které následují hned po Událostech. Do svého portfolia zařadil i dvě soukromé televize. Na stanici TV Nova jsem se zaměřil na večerní Sportovní noviny a u TV Prima na sportovní část Hlavních zpráv.

2.1.3 Popis postupu výzkumu

Při své práci jsem začal tím, že jsem si udělal předběžnou strukturu, abych věděl, jak budu průběžně postupovat. Součástí struktury bylo také zformulování jedné hlavní výzkumné otázky, abych věděl, jakým směrem bych měl veškeré kroky ve své práci směřovat, a neodbíhal jsem tak od určeného tématu. Jako hlavní výzkumnou otázku jsem si zvolil „Jak se proměňoval mediální obraz Romana Červenky v závislosti na (ne)úspěších české hokejové reprezentace mezi lety 2018 a 2022?“

Vzhledem k tomu, že jsem věděl, že analytické zpracování mnou zvoleného tématu bude pravděpodobně poměrně náročné, začal jsem trochu netradičně tedy analytickou částí, protože o časové náročnosti mě varoval můj vedoucí práce i komise při schvalování tématu. Nejprve jsem si tedy vytvořil kódovací systém, podle které jsem rozlišoval různé narativy v analyzovaných materiálech. Odkaz na článek, který jsem předpokládal, že bude přínosný pro analýzu jsem vždy zkopíroval do pro tento účel vytvořeného word dokumentu a následně jsem k němu přiřadil jednotlivé kódy, abych věděl, jaký konkrétní význam má článek pro můj výzkum. V některých případech jsem dopisoval k článkům i poznámky týkající se zásadních bodů směrem k analýze.

Původně vypsáných předpokládaných narativů v souvislosti s Romanem Červenkou bylo 11. V průběhu analýzy jsem postupně narážel na další, takže se celkový počet narativů rozšířil na 32, z nichž jsem jako nejvýznamnější vybral přibližně asi 11 až 12 různých narativů, které uvádím níže v analýze

Samotná analýza byla z většiny prováděna na základě článků a přepisů sportovních zpráv vyhledaných v databázi Anopress. Klíčové vyhledávané slovní spojení bylo „Roman

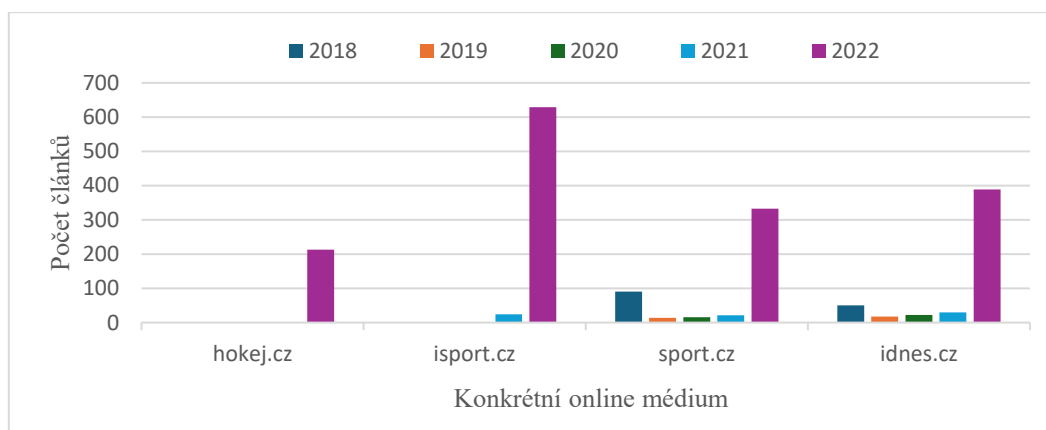
Červenka“ a období bylo nastaveno od 1.1.2018 do 31.12.2022, přičemž celkem mi databáze našla 1817 výsledků, z kterých bylo 1708 článků online médií a zbytek se týkal televizního vysílání.

Celou analýzu jsem si nejprve obecně rozdělil do třinácti různě dlouhých časových období a v jejich následné analýze a prezentaci jsem postupoval nakonec chronologicky. Ukázalo se totiž, že narativy významně souvisí s časovým obdobím, které je zásadně určeno (ne)úspěchy českého hokeje, jehož je, jak implikují v této analýze, Roman Červenka určitou personifikací. Stanovení jednotlivých období mi výrazně pomohlo rozmělnit masu článků, takže v průběhu velmi obsáhlé a časově náročné analýzy jsme měli alespoň nějaké zachytné body.

Některé podkapitoly v analytické části s danými obdobími jsou výrazně delší než jiné podkapitoly. Souvisí to zejména s počtem článků, s počtem objevených narativů v jednotlivých obdobích a také s počtem mnou uvedených příkladů z jednotlivých období. Nemůžeme ale přímo říci, že nejdelší popsané období rovná se automaticky nejdůležitější období. Navíc, pokud měla některá po sobě následující období podobný hlavní narativ pro Romana Červenku, sloučil jsem je do jedné společné kapitoly.

3 ANALYTICKÁ ČÁST

Analytickou část jsem zpracoval zejména na základě článků předem vybraných médií. Jednoznačně nejpočetnější byl rok Červenkova návratu do reprezentace. V roce 2022 bylo nalezeno hned 1422. Za celé určené období mi pak databáze Anopress vyhledala celkem 1708 článků. Oproti v pořadí druhému roku je tedy obrovský početní rozdíl téměř 1300 článků, když v roce 2018 jich bylo vydáno pouze 141. Následuje rok 2021 se 75 články, 2020 se 38 texty a nejméně (32) článků, bylo vydáno v roce 2019.

Graf 1: Počet vyhledaných článků k analýze v rámci zvolených online médií podle jednotlivých roků

rok/médium	hokej.cz	isport.cz	sport.cz	idnes.cz
2018	0	0	91	50
2019	0	0	14	18
2020	0	0	16	22
2021	0	24	21	30
2022	213	629	333	389
celkem	213	653	475	509

Tabulka 1: Počet vyhledaných článků k analýze v rámci zvolených online médií podle jednotlivých roků

Samotná čísla jsou ovšem trochu zavádějící a to z několika důvodů. Jak můžeme z grafu vidět, tak hokej.cz vydával články se zmínkou o Červenkovi až v roce 2022, což je na první pohled hodně zvláštní vzhledem k tomu, že se jedná o čistě hokejové médium, jehož vlastníkem a provozovatelem je společnost BPA, která dokonce velmi úzce spolupracovala s Českým svazem ledního hokeje od roku 2008 do poloviny roku 2023. Navíc v roce 2022 tvořily články od serveru hokej.cz necelých 15 % (přesná hodnota po zaokrouhlení na dvě

desetinná místa je 14,98 %) podílu vydaných článků všech sledovaných médií, takže se podle mě jednalo pouze o chybu v databázi, kterou jsem se pokusil ověřit následujícím způsobem.

Web hokej.cz má možnost vyhledání jednotlivých hráčů a místní databáze nalezne také články, ve kterých je daný hráč hlavním tématem. V letech 2019 až 2021 mi to překvapivě opravdu žádné články nenašlo, ale z roku 2018 jich tam bylo celkem třináct, takže články zkrátka nebyly do databáze Anopressu zaneseny. Podobné to je také u webu isport.cz, který v roce 2022 zveřejnil z celkové podílu dokonce přes 44 % (přesněji 44,23 %) všech článků o Romanu Červenkovi. O rok dříve to bylo navíc 32 %, takže nuly v letech 2018 – 2020 jsou opravdu pouze nedostatkem v Anopressu. I isport.cz má totiž možnost vyhledávání, při němž se objevily desítky článků z „nulových let“. Nejvíce textů bylo jednoznačně z roku 2018, naopak v letech 2019 a 2020 jich bylo nalezeno minimum, což zcela koresponduje také s ostatními sledovanými médii.

Dalším důvodem, proč nejde brát počet textů na plnou váhu, je duplicita. Poměrně velké množství článků bylo v databázi zapsáno vícekrát. Zejména se pak jednalo o články, které živě sledovaly průběh nějakého utkání, například z mistrovství světa. Konkrétní článek obsahoval jeden či dva připravené krátké odstavce a v závislosti na průběžném stavu zápasu se pouze mírně měnil titulek. Nebo také některé krátké zprávy byly přebírané od ČTK. To se týká zejména webů sport.cz a idnes.cz, takže prakticky stejný článek pak byl na více serverech.

V neposlední řadě nesmíme zapomenout také na články, které se textově Romana Červenky vůbec netýkaly, ale byla v nich pouze Červenkova fotka, která se k tématu článku vztahovala. Článek mohl být například o Vladimíru Sobotkovi a na jedné z fotek byl Sobotka společně s Červenkou, takže databáze jej logicky vyhledala, ale pro můj výzkum to nemělo velký význam. Po analýze všech nalezených článků jsem tedy jako směrodatných a prospěšných pro moji práci vybral 435 článků.

Jako důležitý argument z hlediska nevyrovnaného počtu článků v jednotlivých letech bych rozhodně zmínil pandemii koronaviru. Kromě „normálního“ života ochromila i svět sportu, takže například v sezóně 2019/20 se velké množství soutěží, včetně české Tipsport extraligy i druhé nejvyšší Chance ligy, vůbec nedohrálo a zcela zrušeno bylo také květnové mistrovství světa ve Švýcarsku. V první polovině roku 2020 se tedy neuskutečnilo několik médií velmi sledovaných událostí, které se mohly Romana Červenky týkat. Považuji za ně hlavně již zmíněné MS, přípravné období před ním a případné play-off švýcarské ligy.

Co se týče televizních médií, tak z nich mi databáze našla 109 prepisů z různých vysílání, přičemž v drtivé většině případů korespondovaly s vývojem mediálního obrazu v online médiích. Rozdílem většinou bylo pouze, že televizní média byla o trochu méně hodnotící.

3.1 Diskurz věnovaný Romanu Červenkoví

Jak jsem již zmínil v metodologické části, pro usnadnění svého výzkumu jsem si rozdělil práci do 13 časových období. Za nejvýznamnější z nich bych pro svůj výzkum označil období číslo 4 (MS 2018), 9 (Příprava na ZOH 2022), na které navazuje období 10 (ZOH 2022) a vrcholem obratu v mediálním obrazu byla období 12 (MS 2022) a 13 (Od MS 2022 do konce roku 2022).

3.1.1 Zkušený olympionik a reprezentant (období před ZOH 2018)

Na začátku roku 2018 se konala po čtyřech letech opět zimní olympiáda. Tentokrát se uskutečnila v Pchjončangu v Jižní Koreji. Od zveřejnění kompletní nominace českého týmu 15. ledna 2018 začaly vycházet články k jednotlivým hráčům. Červenka byl jedním z nejčastěji zmiňovaných. Obvykle byl prezentovaný jako zkušený útočník, přičemž zdůrazňováno bylo zejména to, že se jedná už o jeho třetí účast pod pěti kruhy a jeho zisk titulu na mistrovství světa v roce 2010. Hlavně v televizním vysílání pak bylo také připomínáno, že po zranění ramene a žeber už je naprosto v pořádku. Společně s následujícím obdobím se jedná jednoznačně o období s nejmenším počtem zmínek. Zároveň je toto období možné vnímat jako nijak specifické, a tak mu nevěnuji v této analýze rozsáhlejší pozornost.

3.1.2 Povedená olympiáda, nebo vlastně ne? (období ZOH 2018)

Zde se ukázalo, jak přesně média o Červenkoví smýšlela. Tehdejší hráč Fribourgu se sice stal po Michalu Řepíkovi druhým nejproduktivnějším hráčem týmu, když v šesti zápasech získal čtyři kanadské body, ale během turnaje mohl některé situace řešit lépe. Média je ovšem neustále připomínala až vznikl dojem, že Červenka na turnaji selhal a olympiáda se mu nepovedla. V médiích Červenkoví trochu překvapivě nepomohly ani dva vstřelené góly v zápase o bronz proti Kanadě, jelikož je jasně přebilo hlavní téma – medailový neúspěch. Ještě během turnaje se navíc začaly také připomínat týmové neúspěchy v posledních letech, kdy byl Červenka součástí reprezentace, což po neúspěšném semifinále a zápase o třetí místo ještě zesílilo.

3.1.3 Oddaný reprezentant (období od konce ZOH 2018 do začátku MS 2018)

Po neúspěšných ZOH, kde hokejová reprezentace skončila podobně jako několikrát na MS v předchozích letech čtvrtá, se poměrně logicky v médiích zvětšil tlak na zisk medaile. V tomto relativně nezajímavém období však dochází v rámci mediálního obrazu Romana Červenky k jednomu zajímavému „miniobratu“. Trenér Jandač vyjádřil totiž Červenkově naprostou důvěru, jmenoval ho v přípravě kapitánem týmu, což vedlo k tomu, že ho média víceméně pouze chválila. Dvěma hlavními zobrazeními v diskurzu byly „Roman Červenka produktivní hráč“ či dokonce „opora týmu“ (z dlouhodobého hlediska) a „Roman Červenka oddaný hráč“. Při druhém zobrazení se obvykle zmiňovala Červenková chuť reprezentovat. Když to zjednoduším, tak ho média charakterizovala jako oddaného hráče, který přijede, kdykoliv alespoň trochu přijet může, snaží se a „nechá na ledě vše“, což jsou důležité vlastnosti pro kapitána či vůdce jakéhokoliv týmu. Tento záchvěv positivity ovšem trval pouze do následného MS v Dánsku.

3.1.4 Český kapitán selhal (období MS 2018)

Během šampionátu v Kodani a Herningu nastal však největší propad, na jehož konci byl mediální obraz Romana Červenky jednoznačně nejhorší za celé zkoumané období. Ze začátku MS byl nejprve označován za zkušeného a produktivního hráče. Zcela typickým je označení „největší mazák“ (idnes.cz, 5. 8. 2018). První zápasy ale Červenkově nevyšly podle představ. Čím dál více se začaly připomínat a zveličovat jeho chyby i přesto, že chybovali i ostatní hráči. Začalo se zpochybňovat také jeho kapitánství, jelikož v Dánsku za národní tým nastupoval také Tomáš Plekanec, který byl v předchozích letech častým nositelem kapitánského céčka, a Červenkově pozici nepomohl ani příjezd hvězd Davida Krejčího a Davida Pastrňáka z Bostonu z NHL. Ti totiž hned ve svém prvním zápase měli naprosto zásadní podíl na vítězství nad Ruskem, takže v médiích i mezi fanoušky začalo docházet ke srovnávání Červenky s duem D+D, které zaujalo kapitánovo místo v elitní trojici i v první přesilovkové formaci. Média začala velmi často používat v souvislosti s Červenkou slova jako „zklamání“ či „selhání“.

Když už se objevil jeden z mála článků, který se českého útočníka snažil obhajovat, tak jeho titulek byl naprosto zavádějící a podporující fanoušky v další nevoli. „Hokejový psanec. Červenka na MS neboduje a fanoušci mu opět spílají“ zněl onen titulek (idnes.cz, 16. 5. 2018). Slovo psanec je v tomto případě použito velice nešťastně, jelikož v dnešní době podle významu jeho užívání znamená něco jako „veřejně známý zločinec“. Jenže Červenka

v žádném případě, a už vůbec ne v hokejovém prostředí, zločincem rozhodně nebyl ani jím v současnosti není. Samotný obsah textu se sice snaží hráče bránit, uvádí jeho překvapivě vysokou úspěšnost na vhazování, předchozí úspěchy s reprezentací, domněnku, proč je vlastně kritizovaný, či třeba hodnocení dosavadních Červenkových výkonů asistentem trenéra Jaroslavem Špačkem. První ale, co čtenáři vždy vidí, je titulok, podle kterého si často udělají názor a samotný článek si někdy ani následně nepřečtou.

Naprostá negativita vůči Červenkovvi vyvrcholila po prohraném čtvrtfinále proti USA. Český kapitán nejprve netrefil téměř prázdnou bránu a o minutu později vstřelili Američané rozhodující gól na 2:3. Tentokrát byla kritika i pochopitelná a slova o selhání či trápení tak mohla být částečně na místě. Je tu ale jedno velké ALE. V médiích už nikde nenajdeme, že při šanci byl Červenka v krkolonné pozici a byl také velmi tísněn obráncem soupeře nebo že při gólu soupeře se jednalo o „obyčejný“ protiútok dvou útočníků proti dvěma obráncům, ale fatální následek mělo podklouznutí Filipa Hronka na obranné modré čáře, takže Patrick Kane měl prakticky volnou cestu k brankáři Pavlu Francouzovi. Celý neúspěch se tak jednoduše „hodil“ médii, a následně i fanoušky, na trápícího se kapitána výběru, což je na jednu stranu logické, jelikož kapitánství znamená zkrátka zodpovědnost za celý tým, ale na druhou stranu je to fakticky nefér, jelikož na ledě je dalších přibližně 18 až 20 hráčů, kteří mohou utkání také rozhodnout.

3.1.5 Ve stínu pod Alpami (období po MS 2018 a v první polovině roku 2019)

Konec sezóny, letní volno a začátek nového ročníku situaci poměrně uklidnily. Červenka se také víceméně mohl uklidit do ústraní, jelikož švýcarská nejvyšší soutěž, kde i nadále působil, nebyla v České republice skoro vůbec sledována. V českých médiích se tak o Červenkovvi téměř přestalo psát. Zmiňovaný byl pouze jako „ten, co dlouho nevydržel v NHL“ (sport.cz, 6. 12. 2018). V té době se totiž snažil prosadit v nejlepší hokejové lize světa Jan Kovář, jiný český hokejista, který v evropských soutěžích podobně jako Roman Červenka dlouhodobě exceloval, ale NHL mu byla zapovězená. V listopadu roku 2018 se navíc Červenka musel léčit s plicní embolií, takže více než dva měsíce nehrál, tím pádem nemohl být ani povolán do reprezentace. Když už českého útočníka média řešila, tak právě v souvislosti s jeho zdravotním stavem.

I ve zbytku sezóny se o Červenkovvi psalo v drtivé většině pouze v souvislosti se zraněními. Plicní embolie se sice v únoru zbavil, ale brzy se u něj objevily problémy s kyčlí a se zády. Ze zdravotních důvodů se také omluvil z MS 2019 v Bratislavě, aby měl čas se úplně

doléčit. Prakticky jedinou výjimkou byl v polovině března dlouhý článek na serveru idnes.cz (idnes.cz, 15. 3. 2019), kde byla v textu ukázána i Červenkova nehokejová stránka, když byl zobrazován mimo jiné také jako otec a manžel.

3.1.6 Náznak obratu k lepšímu (období sezón 2019/20 a 2020/21)

Na začátku následující sezóny Červenkovy patálie se zraněními pokračovaly v podobě problémů se zády a třísky. Psalo se o něm stále méně. Dle mého názoru z důvodu, že média by prakticky psala opakovaně téměř to stejné. Jejich pozornost si tak získal až během svého povedeného úvodu sezóny 2019/2020, kdy ho média označila za „mazáka“, který ve Švýcarsku „okouzluje“ (idnes.cz, 25. 9. 2019). Jeho skvělý návrat po zranění znamenal, že během jednoho zápasu vstřelil gól a připsal si pět asistencí. Sport.cz výkon okomentoval hned v titulku jako „Galapředstavení a parádní comeback!“ (sport.cz, 18. 11. 2019). Vypíchl bych zejména vykřičník, který se v titulku používá pouze ve výjimečných případech a za zkoumané dosavadní období byl v pozitivním významu ohledně Romana Červenky použit vůbec poprvé. Vzhledem k přetrvávající výborné útočnickově formě média začala pomalu uvažovat, zda by neměl být opět povolán do reprezentace. Kvůli pandemii koronaviru však spekulace vzaly poměrně brzy za své a zůstaly nerealizované.

Ačkoliv Červenka v daném období za českou reprezentaci nenastoupil, považuji toto období za poměrně důležité, protože se média „začala učit oceňovat“ opravdu dobré Červenkovy výkony. Díky rok převažujícím pozitivním informacím (žádné negativní ani nebyly) se tak mohla od negativity vůči českému hráči trochu vyčistit mediální reprezentace, což byl důležitý základ pro to, aby se mohl zkoumaný mediální obraz začít zlepšovat.

V následující sezóně Roman Červenka zůstal i nadále „schovaný“ ve Švýcarsku. Občas vyšel článek o tom, že se mu daří a nadále patří mezi hvězdy tamní ligy. Na žádnou reprezentační akci v průběhu roku ani na MS v lotyšské Rize ho ale realizační tým národního týmu nepovolal, takže o Červenkovi vycházely články spíše zřídka. Jako důkaz nastupujícího pozitivního mediálního reprezentování českého útočníka lze uvést článek na webu isport.cz (isport.cz, 20. 5. 2021), kde byly zveřejněny výsledky divácké ankety. Jednou z otázek totiž také bylo, zda „*Je chyba, že trenér neuvažoval o Romanu Červenkovi?*“. Čtenáři sice měli jasno, jelikož hned necelých 75 % (přesně 74,14 %) hlasovalo pro to, že trenér Filip Pešán udělal správně, že Romana Červenku nepovolal. Ovšem ve vyjádření média k anketě našel Červenka zastání: „*Tady jste nás překvapili, jasný verdikt! Do roku 2018 pravidelně objížděl velké světové akce, nominace bez něj prakticky neexistovala, pak vypadl ze zdravotních důvodů.*

Ted' je fit a ve 35 letech se stal 5. nejproduktivnějším hráčem švýcarské ligy, což má pořád velký zvuk. Až za ním skončil třeba Daniel Winnik, borec, který odehrál skoro 800 zápasů v NHL. Stejně ale Červenka nezapadl Pešánovi do plánů, kouč evidentně chtěl agresivnější a pohyblivější hráče. Vám by se taky nehodil.“

3.1.7 Od neočkovaného problému k tajnému trumfu pro Peking (období přípravy na ZOH 2022)

Důkazem pro zlepšující se mediální obraz může být také článek ze srpna 2022. Když HC Sparta Praha jednala o angažování Červenky, isport.cz možný přestup označil za pozitivně myšlený „granát“ (isport.cz, 14. 8. 2021). Hned o dva měsíce později se ovšem ukázalo, že média o Červenkově stále ještě, minimálně částečně, pochybují.

Stejně médium při výběru 100 možných hokejistů pro ZOH 2022 v Pekingu zařadilo Červenku až do šesté, poslední, kategorie „Zázrak“, kde bylo celkem 49 jmen (isport.cz, 15. 10. 2021), která měla podle isportu naprosto minimální naděje na povolání na ZOH. Situaci výrazně ovlivňovalo, že v té době pro olympiádu měli být k dispozici hokejisté ze zámořské NHL, takže v prvních třech kategoriích byli kromě Davida Krejčího, hrajícího svého času v Olomouci, výhradně hráči ze severoamerické soutěže. Ve čtvrté už ale byl například Jan Kovář, jenž stejně jako Červenka hrál švýcarskou ligu, nebo hráči z KHL jako Lukáš Sedlák či Tomáš Hyka. Do páté kategorie „Překvapení“ se pak dostali už i hráči z dalších evropských lig. Z té švýcarské konkrétně Michael Frolík a Matěj Stránský.

Ve zbytku roku se opakovaně v souvislosti s Červenkou objevil také narativ „odmítače očkování proti koronaviru“ a Červenky jako „problému“, nebo dokonce až „rebela“. Červenka kvůli tomu, že nebyl očkovaný, nemohl být povolán na dvě podzimní reprezentační akce, což média často připomínala, ale pouze někdy uvedla skutečný důvod, proč se Červenka nenechal očkovat – měl ve zmiňované době poměrně výrazně zvýšené množství protilátek díky dřívějšímu prodělání nemoci.

Hokejová reprezentace v přípravě na ZOH prohrála všech 6 zápasů s velmi negativním skóre 11:24 a navíc bylo jasné, že hráči z NHL se na olympiádě nepředstaví. Média tak na přelomu roku začala o Červenkově opět uvažovat jako o možném hráči pro olympijský turnaj. Isport.cz ho nejednou zařadil v uvažované „evropské“ sestavě (isport.cz, 4. 1. 2022a) do první útočné formace společně s Janem Kovářem a Milanem Gulašem, tedy s hráči, kteří v původní seznamu sta hráčů byli ve čtvrté, respektive v páté kategorii. V ten samý den navíc vyšel na témže webu i další článek (isport.cz, 4. 1. 2022b). Ten považuji za jeden z důležitých

článků pro svůj výzkum, jelikož autor textu Miroslav Horák uvažuje o pravé hodnotě Romana Červenky pro národní tým i na základě toho, jak obrovský vliv má na Rapperswil, ve kterém i nadále působí. Červenku označuje za „zkušeného hráče“ či „mazáka“, vyzdvihuje jeho dlouhodobě stabilní produktivitu nebo výbornou aktuální formu (12 gólů a 31 asistencí ve 35 utkáních sezóny a 2. místo v sezónní tabulce produktivity) a zamýšlí se nad tím, proč vlastně hráč jako on nebyl už téměř čtyři roky povolán do reprezentačního výběru. Horák dává také prostor legendě švýcarského Davosu Josefu Marhovi, který ve své kariéře získal pět švýcarských titulů a je odborníkem na tamní hokej. Ten chválí zejména Červenkův přístup a „hokejovou chytrost“. Celý článek pak končí jednoznačně významnou větou „*Přichází Červenkův čas.*“.

Ještě dále zašel hned následujícího dne idnes.cz, který českého útočníka označil hned v titulku za „Trumf pro Peking“ (idnes.cz, 5. 1. 2022) a v perexu článku pro změnu za „supermana švýcarské ligy“. Neopomněl ani jeho „parádní bilanci“, „geniální čtení hry“, titul mistrů světa z roku 2010 nebo variabilitu v sestavě, kde může být na pozici centra i křídla, a pozastavuje se také nad „nezaslouženou ostrou pífkou fanoušků“. „Pífkou“ je zde myšleno, že jsou vůči němu předpojatí, či negativní, aniž by k tomu byl realistický důvod. V neposlední řadě zmiňuje, že „v NLA převyšuje borce, kteří donedávna hráli NHL“ a uvádí příklady jmen, která jsou v hokejovém prostředí opravdu velmi známá (Malgin, Filpulla a další), a zdůrazňuje i jeho nesmělost a skromnost, což je podle mě hodně důležité, protože skromnost je opravdu hodně pozitivní vlastnost, která může mít u čtenářů článku velký dopad na mínění o Červenkovi.

Během ledna 2022 poté, co bylo jasné, že Červenka na ZOH pravděpodobně bude nominován, se objevilo velké množství pozitivních článků. Ty ho zobrazovaly jako například „spasitele“, možného kapitána, „dominantního borce“, „posilu, která vývoj olympijské sezony stočí správným směrem“ a celkově vzbuzovaly pocit opravdu velké důvěry v Romana Červenku zejména ve smyslu, že zrovna on je tím správným lídrem, který je schopen tým strhnout a být jeho hlavní oporou. Uváděno bylo často také, že se bude jednat už o jeho čtvrtou účast na ZOH, že bude nejstarším hráčem týmu i celé české olympijské výpravy, a dokonce je i vysvětlováno, proč nebyl očkovaný. Celé vysvětlení totiž sám v jednom z rozhovorů zmínil a média tuto informaci prakticky okamžitě začala parafrázovat.

Těsně před samotnými ZOH pak vyšel článek i na hokej.cz (5. 2. 2022), v němž je Červenková nominace na turnaj pod pěti kruhy obhajována. Hned v perexu je doslova uvedeno, že „spršku od hejtrů“ schytává „zbytečně, neprávem a někdy i hodně za hranou“. V úvodu

samotného textu jsou připomínány Červenkovy dosavadní největší úspěchy jako zlato z mistrovství světa, extraligový titul se Slávií, vítězství Gagarinova poháru v dresu Petrohradu nebo starty v NHL. Tento poslední bod je velmi zajímavý i z hlediska, že v době, kdy byl Červenka obvykle kritizován, tak často bylo zmiňováno, že v nejlepší lize světa dlouho nevydržel a připsal si v ní „pouze“ 39 startů. Nyní byl naopak prezentován jako „borec se starty v NHL“. Článek navíc čtenářům také pomocí řečnických otázek podsouvá, zda by nebylo zvláštní, když by na olympiádě chyběl aktuálně nejproduktivnější hráč švýcarské ligy a dokládá i poměrně fascinující statistický údaj o průměru bodů na zápas (1,28 – 43 zápasů/55 bodů).

3.1.8 Kapitán dělal, co mohl (období ZOH 2022)

Specializované hokejové médium se na Červenkovy kladné stránky zaměřilo poměrně hodně. Například v preview českého týmu ho vybralo jako hráče, kterého by měli diváci sledovat. „*Ve švýcarské lize, která se těší velkému renomé, je statistickým fantomem. Vede kanadské bodování a nejlepší je i v průměru získaných bodů na zápas. Podceňovaný Rapperswil dotáhl na průběžné třetí místo v tabulce. Je nefér, že od části veřejnosti sklízí kritiku. Za své výkony v minulosti si zaslouží hlavně respekt. Vlastně pořád i za ty současné.*“ (hokej.cz, 6. 2. 2022a), označilo ho společně s Janem Kovářem a Davidem Krejčím za „geniálního tvůrce hry“ (hokej.cz, 6. 2. 2022b) nebo v preview švédské sestavy, což nemá s českým týmem prakticky nic společného, za „špílmachra“ (hokej.cz, 6. 2. 2022c).

Z Červenky se najednou stával očekávaný hrdina, nad čímž se velmi pozastavil dlouholetý televizní expert ČT a bývalý hokejista Milan Antoš. Ve své „Antošově břitvě“ v rámci sport.cz (sport.cz, 9. 2. 2022) se snažil očekávání brzdit. Je to sice pouze moje domněnka založená na základě toho, že Antoš s Červenkou jsou přátelé od doby, co spolu několik let působili v pražské Slavii, což expert i sám přiznává, ale Antoš se podle mě snažil Červenku tak trochu nepřímo chránit, aby se případný neúspěch nemohl opět celý svěst pouze na jednoho hráče. Pro zkoumaný mediální obraz se podle mě jedná o hodně zásadní článek, který vybočoval z daného pozitivního stereotypu a zároveň upozorňoval na to, že o úspěchu rozhoduje celý tým, nikoliv pouze to zda Červenka je či není v kádru. Jako ukázkový příklad se nabízí hned jasně vypovídající titulek „*Červenka není bůh. Olympiádu vyhraje TÝM, ne on sám*“. Slovo „tým“ je navíc zdůrazněno velkými písmeny. V článku je upozorňováno také na to, že Červenka byl v uplynulých čtyřech letech veřejností a trenéry přehlížený, ignorovaný a příznivci až nenáviděný a najednou ho média v různých prognózách „*staví na piedestal a berou ho jako spasitele, který pro Česko zachrání olympijskou medaili a který jako kapitán bude nejlepší z nejlepších*“. Připomíná také, že ani Jaromír Jágr nevyhrál turnaj v Naganu

v roce 1998 jen sám. Jinak samozřejmě podobně jako ostatní média prezentuje Červenku jako obecně výborného hokejistu.

Samotné olympijské hry se českým hokejistům moc nevydařily. V základní skupině nejprve prohrály s Dánskem a následně zvítězili po samostatných nájezdech proti Švýcarsku a po prodloužení porazili v přestřelce Rusko (6:5). V osmifinále potkali opět Švýcarsko a krutě narazili, když na hráče země helvétského kříže nestačili 2:4. Česká reprezentace se poprvé v historii nedostala do čtvrtfinále ZOH nebo MS, z čehož byl historický propadák, takže po ZOH řešila média především, jestli mají po fiasku zůstat ve svých funkcích hlavní trenér Filip Pešán a generální manažer Petr Nedvěd.

Výkony hráčů byly až na dalším místě, ale Romanu Červenkovi byl jako kapitánovi týmu věnován poměrně velký mediální prostor. Média obvykle uváděla, že Červenka jako jeden z mála hráčů týmů obstál, a obvykle ho společně s Davidem Krejčím vychvalovala a nazývala jasnými „tahouny“ a „lídry“ mužstva. Často bylo také uváděno, že odstranil pochybnosti o svých výkonech a o tom, jak důležitý je opravdu hráč. V hodnocení isportu za celý turnaj navíc další změně mediálního obrazu pomohlo, že Červenka dostal nejlepší známku z celého týmu a vysloužil si opravdu velmi kladné hodnocení... *„Zase ukázal, jak velkým je hráčem. Stal se nejproduktivnějším Čechem v turnaji. Byl jednoznačně nejlepším útočníkem týmu. Jako kapitán dělal, co mohl. Na chlapa, který ani neměl jistý flek v sestavě, dobrá práce.“* (isport.cz, 16. 2. 2022).

Dvojku při známkování jako ve školu dostali už pouze obránci Lukáš Klok a Ronald Knot a podobně pozitivní hodnocení za své výkonu dostal také v idnesu, kde připomněli i jeho dřívější neoblíbenost u fanoušků. *„Dřív býval hromosvodem, na který se řítily hromy a blesky nazlobených fanoušků. Po čtyřech letech se v šestatřiceti vrátil do národního týmu, řídil ofenzivu i přesilovky, rozdával nápadité pasy. Navenek vystupoval jako příkladný kapitán. Turnaj zakončil jako nejproduktivnější borec týmu (2+3), medaili si ale nedoveze.“* (idnes.cz, 16. 2. 2022)

Navzdory špatným celkovým výkonům týmům měly pozitivní odezvu Červenkovy výkony už po jednotlivých zápasech. Když například proti Rusku velmi pěkně přihrál na gól Krejčímu chválil ho hokej.cz *„Červenka tvořil hru. Roman Červenka k brance z úvodního duelu přidal dvě asistence. Obzvláště jeho křížný pas v přesilovce na Davida Krejčího byl luxusní. Ještě o něm snad někdo pochybuje?“* (hokej.cz, 12. 2. 2022), v idnes.cz ho nazvali jedním z „vrchních tahounů“ nebo „hvězdou Rapperswillu“ a Zdeněk Janda z isport.cz ho ve své

„poznámce“ označil za jeden z hlavních důvodů, proč by mohl český tým uspět zrovna tentokrát. „Proč zrovna Peking by měl být jiný? Třeba proto, že kapitán Roman Červenka, dlouho neoprávněně fanoušky zatracovaný, hraje v životní formě. Vyzrál, je hladový, uvědomuje si zodpovědnost, neschovává se.“ (isport.cz, 14. 2. 2022)

3.1.9 Správný vůdce (období od konce ZOH 2022 do začátku MS 2022)

Následovalo relativně krátké a klidné tři měsíce trávající mezidobí od olympijských her do mistrovství světa ve Finsku. Jako hlavní bod období bych zmínil, že Červenka začal být skloňován v médiích jako „vůdce“ národního týmu. Slovo „vůdce“ osobně rádím podle svého jazykového citu na vyšší úroveň než jsou například dříve používaná označení „lídr“ nebo „tahoun“, jelikož lídrů či tahounů může být více, ale vůdce je prostě pouze jeden. Jedná se tak o začátek „červenkovského boomu“, k němuž se podrobněji dostanu v další části analýzy. Souvisí s ním ale i druhý hlavní bod. Případné neproměněné Červenkovy šance začínala médií svalovat občas na smůlu nebo dobrý zákrok brankáře a nebylo už tak často jako dříve mluveno o chybě nebo neproměněné šanci. Tento nastavený trend se pak výrazněji rozvinul v následujícím období.

Za nejvíce skloňované téma v tomto období bych pak označil Červenkovu vítězství v kanadském bodování NLA. Od chvíle, kdy soutěž skončila, média tuto informaci velmi často opakovala. V souvislosti s tím obvykle dokládala statistiky a zdůrazňovala, že stal teprve třetím českým hráčem v historii, kterému se to podařilo. Přibližně měsíc před MS se ve zkoumaných člancích opět připomínaly Červenkovy dobré výkony na ZOH, jeho dřívější úspěchy či počet velkých reprezentačních turnajů, kterých se zúčastnil. Poté, co se českému hráči relativně povedla i příprava na šampionát, tak byla pozitivně vnímána také jeho nominace do Finska. „Předpokládáný kapitán českého mužstva. Stejnou roli plnil i na olympijských hrách v Pekingu, kde národní tým vypadl už v osmifinále. Červenka ale v pozici očekávaného tahouna obstál a patřil k nejlepším. Ve čtyřech utkáních posbíral dva góly a tři asistence. Byl kreativní, dřel, šel ostatním příkladem. Na klubové úrovni má za sebou další mimořádně povedenou sezonu, v základní části švýcarské ligy ovládl tabulku produktivity. I v šestatřiceti letech má reprezentaci pořád co dát.“ (idnes.cz, 8. 5. 2022)

Média kvitovala také relativně brzy oznámenou volbu trenérů, že Červenka bude na MS opět kapitán. Oproti MS 2018, kde o něm bylo hodně pochybováno, zda je ten správný kapitán, nyní naopak média uváděla, že je to dobrá a pomalu jediná správná volba. Chválila jeho přístup k reprezentaci a předkládala jeho částečnou charakteristiku ohledně toho, že je

spíše „tichý lídr“ a jde ostatním příkladem hlavně svým přístupem než, aby měl v šatně velké proslovy.

3.1.10 Červenkovský boom aneb Roman hokejovým géniem (období MS 2022)

Během následného MS 2022 se naplno rozjel „červenkovský boom“. Toto zkoumané období jsem takto nazval z jasných důvodů. Poté, co se v posledních letech mediální obraz Romana Červenky postupně stabilizoval, tak nyní už od začátku MS rozjela média velkou vlnu positivity, ke které český kapitán pomohl svými výbornými výkony.

Už před šampionátem se stal jednoznačně nejskloňovanější osobou v médiích z celého týmu. Jeho kapitánské céčko bylo připomínáno prakticky neustále. Každý den bychom našli zmínku v několika článcích. Do toho, že bude kapitán se nyní navíc nezapojovalo, že byl kapitán už na dřívějších neúspěšných akcích. K tomu bylo často opakovaným narativem také zmíněné vítězství v pořadí produktivity, výborné individuální výkon na ZOH v Pekingu anebo to, že je jediný z týmu, kdo má reprezentační medaili. Hvězdou byl už v předchozích letech, ale nyní byl prezentován jako ten jednoznačně nejdůležitější hráč týmu, s čímž mu však byla přisuzována také extrémně enormní zodpovědnost za konečný výsledek týmu. Naštěstí pro něj to ale vzhledem k dobrému týmovému mělo opačný efekt než v dřívějších letech.

Pozitivní mediální prezentaci jsme mohli najít opravdu ve všech médiích. Hokej.cz ho zařadil do výběru pěti očekávaných tahounů týmu. „*Pokud někdo pochyboval, že i když vládne švýcarské lize, na mezinárodní scéně už nemá, Červenka kritiky ztišil parádními výkony na olympiádě v Číně. S pěti body ze čtyř zápasů ovládl týmovou produktivitu a byl tím posledním, na koho by se dal historický neúspěch svalit. Červenka přijíždí na mistrovství světa coby vítěz kanadského bodování švýcarské ligy a stejně jako Filip Pešán v Pekingu i nový kouč Kari Jalonen určil Červenku kapitánem.*“ (hokej.cz, 13. 5. 2022) Nebo například v sestavě Sportu (isport.cz, 12. 5. 2022) ho s dovětkem „*takhle silného Romana Červenku jste v reprezentaci dlouho neviděli*“ zařadili samozřejmě do prvního útoku.

Českému kapitánovi navíc vyšel úvod MS. Hned po prvním zápase MS byl vyzdvihován „do nebe“. To pokračovalo neustále dále a byl hlavní postavou článků, ať už v titulku nebo perexu, když ve dvou zápasech získal hned šest asistencí, což kvitovala i všechna mnou sledovaná média a Červenka začal být nazýván hokejovým géniem, Mozartem, mistrem nahrávek, hráčem par excellence a dalšími podobnými superlativy. Po dlouhé době jsem při analýze článků narazil na časté používání označení „mazák“, do té doby se používaly hlavně

výrazy jako „veterán“ či „harcovník“, ale když o někom mluvím jako o „mazákovi“ tak mluvím nejen o jeho věku nebo zkušenostech, ale také o jeho schopnostech či dovednostech v dané oblasti.

V komentáři Nad(h)ledem na webu sport.cz (sport.cz, 14. 5. 2022) se následně bývalý hokejista Jaroslav Bednář zamýšlel i nad tím, „co vlastně za lidí může Romana Červenku kritizovat“. A na hokej.cz zašli v jednom článku ještě dále. „*Červenka našel votvírák do síně slávy*“ (hokej.cz, 15. 5. 2022). Ano, opravdu do síně slávy. Když toto o někom napíšete tak to má neuvěřitelně velký zvuk. Všech dvanáct odstavců textu (včetně perexu) pak bylo plných spojení jako „výjimečné asistence“, „Červenka hraje jako bůh“ a až šíleného množství chvály. A to připomínám, že článek vychází stále pouze v době po druhém zápase základních skupin, kde hraje osm týmu systémem každý s každým a pak následuje čtvrtfinále, semifinále a souboj o zlato nebo o bronz, takže k úspěchu je daleko ještě.

Změna v přístupu médií vůči Romanu Červenkoví byla očividná i třeba po nečekané prohře s Rakouskem. Tým byl hodně kritizován a značný prostor si pro sebe uzmula také „minikauza“, kdy se Dominik Simon musel těsně před zápasem odpojit od týmu. Pravděpodobně kvůli konfliktu s Filipem Hronkem, ale oficiálně vlastně nikdo dodnes neví, co se přesně stalo. I přesto si média našla čas Červenku opět vychválit za výkon a vstřelený gól. Hojně se najednou začaly používat také spojení jako lajna nebo parta (kolem kapitána) Romana Červenky a typy vět „Když máte v týmu Romana Červenku...“. Zkrátka kapitán reprezentace se byl stále čím dál více považován za zcela hlavní postavu týmu.

Jediná menší kritika, která vlastně ani nebyla kritikou, přišla po zápase s Norskem (4:1), jelikož si v předchozích zápasech zkrátka nastavil laťku moc vysoko. V té době už byla součástí také největší hokejová hvězda současnosti – David Pastrňák. Vzhledem k tomu, že Pastrňák v době klasické sezóny hraje v zámoří za Boston, česká, potažmo evropská média se k němu obvykle moc často nedostanou, takže zájem médií o Pastrňáka byl logicky obrovský. Pomohl tak alespoň částečně sejmut z Červenky nálepku největší hvězdy českého národního týmu, kterou mu média v průběhu MS dala. Média i nadále o Červenkoví samozřejmě psala ve velkém množství, navíc v rozhovorech ho díky jeho skvělé formě zmiňovali sami hráči i experti, ale už nemusel čelit tolik přehnanému mediálnímu zájmu, což mu pravděpodobně mohlo pomoci i v jeho výkonech v klíčových zápasech na MS, před kterými ho média prezentovala opravdu velmi kladně a bylo vidět, jak se snaží ho zobrazit v co nejlepším světle. „*Na rozhovor kapitán přišel zhruba o 20 minut později, než se původně plánovalo. Roman Červenka dřel v posilovně, zvedal váhy. Přišel s napumpovanými svaly, s hlavou nastavenou na*

den D. Téma, jestli bere tenhle turnaj jako svoji poslední šanci na reprezentační medaili? „Máme v hlavách, že jdeme vyhrát,“ zahlásil směrem ke čtvrtěční bitvě. “ (isport.cz, 25. 5. 2022)

Řekl bych, že přesně takového kapitána by chtěli mít fanoušci snad každé země.

Vzhledem k nepolevující formě se Červenka mohl reálně ucházet o pozici nejproduktivnějšího hráče turnaje. Média to často připomínala přibližně už od poloviny základních skupin a postupem času začal být Červenka srovnáván s vynikajícími českými hráči minulosti jako je Vladimír Vůjtek ml., Martin Procházka nebo s naprostými legendami československého hokeje Vladimírem Martincem či Jozefem Golonkou. Už pouze to, že kohokoliv zmíníte, že může dosáhnout něčeho podobného jako tito hráči má neskutečný dopad a výrazně to ovlivňuje nahlížení ostatních na konkrétní osobu.

Obrovská exploze pozitivivity následně přišla s koncem MS. Hodně ji zesílil zisk bronzové medaile a navíc způsob, jakým národní tým zápas o třetí místo otočil, když před poslední třetinou prohrával s USA 2:3, ale nakonec vyhrál 8:4. Vše ještě umocnilo několik důležitých faktů...

Jednalo o **prolomení desetileté černé série bez medaile**, na niž měl Roman Červenka nepochybně velkou zásluhu. Navíc se stal **vítězem kanadského bodování** turnaje s neskutečnou bilancí 5 gólů a 12 asistencí v pouhých 10 zápasech, direktoriát turnaje ho zvolil jako **nejlepšího útočníka** i dokonce **hráče celého mistrovství** a v neposlední řadě dovedl českou hokejovou reprezentaci k medaili jako **kapitán**, prakticky nejdůležitější a médií i veřejností nejsledovanější osoba celého týmu.

Snad jediný z velké řady článků, který Červenku nechválil, byl komentář na webu isport.cz (isport.cz, 29. 5. 2022). V textu se mluvilo o ukončení dlouhého čekání a „vystoupení ze tmy“. Celkem bylo v článku jmenováno sedm hráčů (Blümel, Flek, Hertl, Hronek, Kämpf, Krejčí, Pastrňák), ale o Romanu Červenkově nebyla v článku žádná zmínka. Opravdu velmi dlouho jsem tedy přemýšlel, zda byl český kapitán z různých neznámých důvodů vynechán schválně nebo se jedná pouze o nedopatření. Došel jsem k závěru, že na kapitána medailového týmu, vítěze bodování nebo vůbec nejlepšího hráče mistrovství přeci zapomenout nejde v žádném případě, takže bych se osobně přikláněl spíše k první variantě, ale jedná se opravdu pouze o mé nepodložené domněnky.

3.1.11 Rekordman a vzor pro mladé hokejisty (období od konce MS 2022 do konce roku 2022)

Jinak byl po MS byl Červenka velmi vyzdvihován, ať už šlo o aktivity „mimo led“ nebo jeho výkony. Média zmiňovala například, že se jedná o jeho individuálně nejlepší MS v kariéře a dokonce překonal i český bodový rekord. Ten do té doby držel Jakub Voráček, českými médii a společnostmi velmi respektovaný hokejista, který bohužel ve dnech finálního dokončování mé práce oznámil oficiální konec své hokejové kariéry kvůli zdravotním problémům už ve 32 letech. Červenka společně s Pastrňákem a Krejčími byli po MS označováni za hvězdy a vzory pro začínající mladé hokejisty.

Český útočník byl médii prezentován jako zcela ústřední postava úspěchu a notně ho ocenila. Dokazují to různé titulky jako například „*Hrdinou už je Červenka dávno, legendou od teď*“ (isport.cz, 2. 6. 2022) či části článků jako „Dostal otvírák a nadšeně s ním odešel do kabiny. Jinak velmi soustředěný kapitán byl teď uvolněný, usmíval se. Bylo na něm znát, jak do Finska neletěl jen hrát hokej, letěl tam uspět za každou cenu.“ a spousta dalších podobných.

Výrazně zlepšený mediální obraz dokazují také výsledky ankety o nejlepšího českého hokejistu sezóny „Zlatá hokejka“. V anketě hlasují kromě trenérů také sportovní žurnalisté a Červenka skončil v anketě třetí za prvotřídními hvězdami Davidem Pastrňákem a Ondřejem Palátem.

Od nové sezóny 2022/23 se díky Červenkově zvýšila mediální pozornost českých médií vůči švýcarské lize. Média zkrátka potřebovala nadále psát o českém kapitánovi co nejvíce, protože Červenka byl stále naprosto na vrcholu své popularity, kde se nachází víceméně až do teď. Hlavními tématy byl často samozřejmě bronzový úspěch z finského šampionátu a jeho forma v aktuální sezóně. Média také oproti dřívějším letům mnohem více sledovala či diskutovala o jeho případných nominacích na turnaje série Euro hockey tour, což jsou přípravné turnaje reprezentací Česka, Švédska, Finska a nyní Švýcarska (dříve bylo čtvrtou zemí Rusko, které o místo přišlo kvůli válečnému konfliktu na Ukrajině). Na toto téma zástupci médií kladli velké množství otázek a když byl povolán na první turnaj, hned řešili, zda bude opět kapitánem. Byl. V případě nenominace zase z různých pohledů rozebírala, proč není v týmu. Respektive se vlastně snažila uklidnit fanoušky, že se nic neděje, není zraněný nebo podobně a jedná se pouze o dohodu s trenéry, aby dostali možnost také jiní hráči a Červenka si mohl o reprezentační pauze také trochu odpočinout.

Na závěr své analýzy zmíním ještě jeden článek. V předposlední den sledovaného období, tedy 30. prosince 2022, vyšel na webu idnes.cz článek s titulkem „*Obrozený Červenka: Když může Krejča, ty musíš. Jalonen se pořád ptal*“ (idnes.cz, 30. 12. 2022). Jedná se o poměrně neobvykle dlouhý článek, jehož hlavní částí je rozhovor téměř o třiceti otázkách. Osobně mě však zaujala spíše část článku před rozhovorem, kde autor Jan Daněk přibližuje Romana Červenku čtenářům mimo jiné i jako hokejistu a snaží se ho prezentovat také jako normálního člověka, když například zmiňuje Červenkovu štěně.

Pro moji analýzu je ovšem důležitější perex, v kterém je popsána změna vnímání Červenky širokou veřejností a prakticky přesně ji vystihuje. „*Asi nenajdete postavu, na níž by český hokejový lid za uplynulý rok razantněji upravil názor. Roman Červenka byl za štvance, na jehož hrb se postupně házely mnozíci se reprezentační krachy. Letos se stal obdivovaným kapitánem, který jako nejproduktivnější hráč celého mistrovství světa dovedl národní tým po deseti letech k medaili.*“

Aktuální mediální obraz Romana Červenky v době psaní mé práce (duben 2024) je na podobně výborné úrovni jako byl po úspěchu národního hokejového týmu na MS 2022. Prakticky absolutně nikdo nepochybuje o tom, že by Červenka měl být součástí reprezentace na nadcházejícím MS v Praze a Ostravě a také kapitánem týmu.

3.2 Vnímání dané situace ze strany Romana Červenky

Média jakožto vnější vlivy můžou výrazně ovlivňovat i výkony jednotlivých sportovců. I Roman Červenka však několikrát v dřívější době přiznal, že kritiku vnímá a trápí ho. Snažil se však na toto téma odpovídat většinou trochu neurčitě až vyhýbavě. Výrazně své myšlenkové pochody z MS 2018 přiblížil až v pátém díle knihy *Bez Frází* (2022), které byl hlavní tváří. Série těchto knih prezentuje „Životní příběhy sportovců jejich vlastními slovy“, jak říká podtitul. Jako zajímavost pro čtenáře jsem se tedy na závěr analytické části rozhodl připojit výtahy z Červenkovy reflexe k situaci.

„*Když se budeš připravovat, jak nejlíp můžeš, prostě ti to časem bude chodit tam, kam potřebuješ. Ale jestli v konkrétních pár zápasech trefíš tyčku nebo mineš, místo aby to byl gól? To je často o náhodě, o souběhu tolika věcí, na který nemáš vliv. To se mi dost intenzivně ukázalo během mistrovství světa 2018, kdy mě spousta lidí začala odepisovat kvůli tomu, jak se mi bodově nedařilo.*“ (Suchan et al., 2022: 31)

V knize přiznal, že před podobnou vlnou kritiky se schovává velmi těžko, i když nemá člověk například sociální sítě. Velmi pravděpodobně se informace tohoto typu dostanou k někomu z úzkého okruhu lidí, ať už k rodině, známým nebo týmovým spoluhráčům, kteří se na to následně mohou ptát. *„Ovlivnilo mě to, ne že ne. Můžu navenek působit, jak jsem nad věcí, ale něco takovýho na tebe prostě dolehne a nepřidá ti to na sebevědomí. Je jasný, že čím víc si věříš, tím víc si ve hře dovolíš. Když ale posloucháš, jak negativně na tebe lid reaguje, ať chceš nebo ne, sebedůvěru ztrácíš. Je těžký v takovém případě přemejšlet pozitivně o věcech, jaký chceš na ledě předvádět, místo toho upínáš svoji pozornost na maličkosti, který, když seš v laufu, ani neřešíš, ty se dějou automaticky.“* (Suchan et al., 2022: 31)

Červenka doplnil, že na turnaji typu mistrovství světa jdou obvykle individuální statistiky stranou a hlavní je úspěch týmu, ale pokus se člověku úplně nedaří, postupně se mu to hlavy přeci jenom dostane. Ještě více to na sportovce následně má vliv poté, co se dozví, jak na to reaguje veřejnost (Suchan et al., 2022).

Nejhůře pak je v momentě, kdy začne člověk začne o sobě pochybovat. S tím můžu osobně na základě vlastních zkušeností (15 let hraji fotbal a 8 let kuželky – pozn. aut.) jediné souhlasit.

„Tehdy to už těžký fakt je. Tlak na tebe je v tu chvíli tak intenzivní, že to nejde přejít jen tak mávnutím ruky. Já to rozhodně neumím, přestože přesně proto ten hokej všichni hrajem: Abychom dokázali, že se umíme předvést i pod tlakem, že nás to nesloží.“ (Suchan et al., 2022: 33)

Cesta z takové situace pak není jednoduchá.

„A tak jdeš na led, tušíš, že spousta lidí čeká, až se ti zase něco nepovede, ale ty to prostě musíš odmakat nejlíp, jak umíš. Musíš bejt tak silnej a tak věřit sám sobě, že to dokážeš zlomit.“ (Suchan et al., 2022: 33)

„Odrazit se můžeš hlavně od toho, že si uvědomíš, co pro úspěch děláš, jak trénuješ. To víš jenom ty sám. Na tom můžeš svý sebevědomí znova postavit.“ (Suchan et al., 2022: 33)

3.3 Shrnutí výsledků výzkumu

Při volbě tématu a začátku své práce jsem podobné rozdíly ve vývoji mediálního obrazu očekával a i když jsem se v situaci ohledně Romana Červenky velmi dobře orientoval už před začátkem práce, přiznám se, že jsem nečekal až tak extrémní změnu mezi obdobími s nejhorším a nejlepším mediálním obrazem.

Zajímavé bylo obzvláště sledovat, jak se postupně měnilo pojmenovávání jednotlivých detailních situací v článcích, kdy místo „vstřelil gól“ se postupně začaly používat malebná spojení jako „gólem vykresal naději“, „krásně odpověděl“ atd., místo „přihrál na gól“ najednou „ideálně našel spoluhráče“ nebo jak při neproměnění šance to přestávalo být sváděno na Červenku, ale bylo to připisováno kvalitnímu zákroku brankáře či smůle. Důkazem je například střela z prvního zápasu MS 2022 proti Velké Británii. Červenka při trestném střelení trefil tyč, od níž šel puk do druhé tyče a následně těsně před brankovou čáru. Česká média pak mluvila o „nejsmůlovatějším nájezdu v historii MS. Jsou to sice převážně „pouze“ detaily, ale na čtenáře to může mít poměrně velký vliv, jelikož novináře obvykle považují za experty, kteří hře rozumí, takže se následně mohou často přiklánět k tomu, co je napsáno v médiích.

Výrazně to souvisí s tím, že na MS 2018 byl Červenka za své nedostatky a chyby vlastně „veřejně pranýřován“. Oproti tomu po jeho návrtu do reprezentace byla média najednou ochotná přejít některé drobné chyby bez povšimnutí. Definitivní otočka mediálního obrazu začala být jasná, když novináři začali trenérům národního týmu klást při rozhovorech otázky ohledně Červenky tak, aby se na ně dalo odpovědět hodně pozitivně nebo samy nějakou pozitivní informaci už obsahovaly. Naopak v roce 2018 v jednotlivých otázkách byla obvykle skrytá kritika, a to v nemalé míře. Když se tak týmu nedařilo, vše jako kapitán schytl on.

Nejvíce mě při své práci asi zaskočilo, jak média prezentovala Červenku v době čtvrtfinále na MS 2022. Čekal jsem pozitivní ohlas, ale rozhodně ne až tak enormní. Proto jsem také v daném období použil spojení „červenkovský boom“, protože jinak se podle mě situace nazvat nedá, když Vás média neustále vychvalují a po úspěšném čtvrtfinále Vás s některými spoluhráči ještě nazvou „superkomandem“.

Před 6 lety Červenka patřil mezi nejneoblíbenější české sportovce, ale od roku 2022 se zařadil na zcela opačný konec žebříčku. Poslední pochybující jedince muselo zlomit několik faktorů. Zaprvé jsme měli v týmu Davida Pastrňáka a on by jako jasně největší česká hokejová hvězda současnosti měl být ten „the best“, jenže z ničeho nic to na MS 2022 byl Roman Červenka. Už, že jsou spolu vůbec srovnáváni je stěžejní, protože spolu jsou obvykle

srovnávání lidí, kteří jsou na minimálně trochu podobné úrovni a v České republice i babičky nesledující sport vědí, kdo je David Pastrňák a že je nejlepší.

A zadruhé média po mistrovství ve Finsku hodně připomínala několik drobností, které mohla poměrně bez povšimnutí přejít. Ale to nechtěla, a tak opakovaně upozornila na několik výrazně kladných věcí: Červenka jel pro pohár za třetí místo společně s Davidem Krejčím, čímž ukázal velkou týmovost a pokoru. Tu prokázal také při rozhovorech a tím, že stejně jako dříve Jaromír Jágr chodil během MS pravidelně do kostela. Ukázka, že mu opravdu na týmu záleží byla velmi emotivní oslava gólu na 4:3 v boji o bronz. V neposlední řadě pak bylo ještě hodně omílané, že se stal nejproduktivnějším hráčem MS, což se českému hráči povedlo poprvé po 25 letech.

Jen je pro mě trochu zarážející a zvláštní, že hráči jako je on, mám na mysli hlavně to, co pro českou reprezentaci za celou svoji kariéru odvedl, se úcty od médií, kterou si zaslouží, dostalo až v 35 letech.

ZÁVĚR

Během své práce jsem se potvrdila má úvodní domněnka, se kterou jsem téma vybíral, a to, že mediální obraz Romana Červenky se měnil hlavně v závislosti na úspěchu či neúspěchu české hokejové reprezentace. Červenka se de facto stal hlavním symbolem neúspěšné éry v období po roce 2010, byl pro média a fanoušky jakýsi přežitek, z konce úspěšného období, kdy navíc celou republiku „připravil o jasné zlato“ z MS 2011 na Slovensku. Česká společnost „zmlsaná“ zlatým hattrickem (1999 – 2001) a olympijským zlatem z Nagana nebyla zkrátka na období bez medailového úspěchu, navíc na tak dlouhé, zvyklá.

Na základě svého výzkumu bych za jeden z hlavních důvodů špatného mediálního obrazu označil také to, že Roman Červenka, když byl v národním týmu, tak byl jednou z jeho hlavních tváří a byl často prezentován jako lídr, kterému se v klubu individuálně daří, takže logicky se od něho očekávalo, že předvede „světové věci“ i na reprezentační úrovni a celý tým strhne. To se občas dokonce stalo, ale nikdo nebral v potaz celkový uvadající český hokej. Jakmile navíc byl jeho výkon jen trochu průměrný, mohl za neúspěch celého týmu on, protože on byl „přeci“ v týmu od střílení branek. Vše vyeskalovalo na MS 2018, kde si jako kapitán týmu připsal v osmi zápasech pouze dvě asistence. To je na hráče jeho formátu opravdu nedobrá bilance, takže se nabízelo celý neúspěch opět svést na něj, protože to bylo zkrátka nejjednodušší.

Romanovu mediálnímu obrazu dle mého názoru prospělo, že během následujících tří let nebyl do reprezentace povolán, takže o něm vycházelo naprosté minimum článků, protože švýcarská hokejová liga, kde dlouhodobě působil, byla u nás poměrně podceňovaná a na základě toho nebyla moc sledovaná. Pokud o něm pak nějaký článek vyšel, byl skrze pozitivní. Například bylo zmíněno, že stále hraje hokej a daří se mu. Během tří let (2019 až 2021), navíc média i fanoušci zjistili, že tým nezáří ani bez Romana Červenky a začali se hledat jiné příčiny dlouhotrvajících neúspěchů. V médiích se následně začalo objevovat téma ústupu celého českého hokeje ze světové špičky.

Díky neúčastem na dalších pro český tým neúspěšných akcích, zejména tedy na přípravných turnajích před ZOH 2022 ve Finsku a Rusku, se tak na něj při návratu do reprezentačního týmu na začátku roku 2022 nahlíželo jako na víceméně novou možnou a nadějnou posilu týmu. V únoru mu následně prakticky jako jedinému hráči (David Krejčí z Olomouce nedalekého Šternberka mi promine) vyšla z osobního hlediska zimní olympiáda

v Jižní Koreji, kde ho najednou všechna média začala uvádět jako jediné pozitivum herního vystoupení celého českého reprezentačního týmu.

Vše se nakonec definitivně otočilo v dobré na květnovém mistrovství světa ve Finsku. Roman Červenka získal v prvních dvou utkáních šest kanadských bodů za šest asistencí, dostal se do čela tabulky produktivity a nastal totální „červenkovský boom“. Kapitán české reprezentace byl uváděn jako správný lídr a nebyl víceméně jediný článek o českém týmu, kde by nebyl zmíněn. Po příjezdu Davida Pastrňáka, největší české hokejové hvězdy současnosti, se mediální pozornost strhla opět trochu jiným směrem, což Červenkovi jistě minimálně trochu pomohlo, protože novináři už nechtěli na rozhovor Romana Červenku, ale chtěli Romana Červenku a Davida Pastrňáka.

Z pozitivních věcí z konce šampionátu, které se v médiích objevily bych určitě zmínil emotivní oslavu známého spíše introverta Červenky po obratu s USA a gesto, při němž si pro pohár za třetí místo společně s kapitánem dojel také David Krejčí, čímž dlouholetý český hokejový „hromosvod“ ukázal skvělé charakterové vlastnosti – nesobeckost, a to, že mu vážně hodně záleží na týmu jako celku. Samozřejmě nemůžu opomenout ani to, že média neustále dokola chválila Červenkovy výborné výkony na MS ve spojení s vítězstvím v produktivitě šampionátu, a také, že direktoriát mistrovství ho vyhlásil nejlepším útočníkem celého turnaje. V neposlední řadě patřilo mezi připomínané i to, že jako kapitán dovedl reprezentaci k přerušení desetiletého medailového půstu.

Všechny tyto posledně zmíněné argumenty, kterých byl na začátku června 2022 plný internet i noviny, by měly na mediální obraz jakéhokoliv jednotlivce naprosto stěžejní dopad. Od té doby totiž média věnují Červenkovi obrovské množství prostoru, ve kterých je velmi často chválený za aktuální či dřívější úspěchy, což má také velký vliv na čtenáře, jak jsem již v průběhu své práce zmínil. Zkrátka bez Romana Červenky, ačkoliv je mu již 38 let, si aktuálně nikdo neumí, a snad ani nechce, českou hokejovou reprezentaci představit. Práce také prokázala, že Červenka byl jakýmsi symptomem mediálního obrazu české hokejové reprezentace a nejspíše neexistuje jiný český reprezentant v mužských kolektivních sportech (možná se tomu blíží Satoranský v basketbalu a Rosický ve fotbale), který by se na tolik let stal personifikací samotné sportovní reprezentace (i ve chvíli, kdy v ní nepůsobil).

SEZNAM ZKRATEK

ČSLH – Český svaz ledního hokeje

KHL – Kontinentální hokejová lig

NHL – National Hockey League

NLA – Švýcarská hokejová liga (National League A)

NT – národní tým

SP – Světový pohár

USA – Spojené státy americké

ZOH – Zimní olympijské hry

ZDROJE

Knižní zdroje

ANDREWS, Phil, 2013. Sports journalism: a practical introduction. 2. Sage. ISBN 9781446253380.

BOČÁK, M., 2023. Od znaku k diskurzu (2. diel – problémy reprezentácie) [online]. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity. ISBN 978-80-555-3208-0. Dostupné z: <https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Bocak8>

BOČÁK, M., 2022. Východiská a metódy analýzy diskurzu [online]. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove. ISBN 978-80-555-3032-1. Dostupné z: <https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Bocak7>

BOYLE, Raymond, 2006. Sports Journalism: Context and Issues. Sage. ISBN 9781412907989.

CASHMORE, Elis, 2010. Making Sense of Sports. 5. vyd. Routledge. ISBN 9780415552219.

DĚKANOVSKÝ, Jan, 2008. Sport, média a mýty: zlatí hoši, královna bílé stopy a další moderní hrdinové. Praha: Dokořán. Bod (Dokořán). ISBN 978-80-7363-131-4.

GUT, Karel, 2008. 100 let českého hokeje. AS Press. ISBN 978-80-903552-4-8.

HALL, Stuart. Representation: cultural representations and signifying practices. 1997. Sage. ISBN 0-7619-5432-5.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ, 2003. Média a společnost. Praha: Portál. ISBN 80-71-78-697-7.

MCQUAIL, Denis, 2009. Úvod do teorie masové komunikace. 4., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-574-5.

SEDLÁKOVÁ, Renáta, 2014. Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky. Praha: Grada. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3568-9.

SCHNEIDEROVÁ, Soňa, 2015. Analýza diskurzu a mediální text. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-2884-4.

SUCHAN, František, František PRACHAŘ, Adam SUŠOVSKÝ a Jakub HLAVÁČ, 2022. Bez frází 5: životní příběhy sportovců jejich vlastními slovy. Praha: BF Media. ISBN 978-80-907991-3-4.

WHANNEL, Garry, 2002. *Media Sport Stars: Masculinities and Moralities*. Londýn: Routledge. ISBN 9780415170383.

Internetové zdroje

Červenka našel votvírák do síně slávy. Má neskutečné vidění, smekají ostatní [online]. [cit. 2024-05-04]. Dostupné z: <https://www.hokej.cz/cervenka-nasel-votvirak-do-sine-slavy-ma-neskutečne-videni-smekaji-ostatni/5065594>

IIHF. *Statistiky ČR - Švédsko (MS 2011)* [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: https://stats.iihf.com/Hydra/261/IHM261253_74_3_0.pdf

IIHF. *Statistiky ČR - Rusko (MS 2011)* [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: https://stats.iihf.com/Hydra/261/IHM261155_74_4_0.pdf

GUINNESS WORLD RECORDS. *Nejdelší profesionální tenisový zápas* [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://www.guinnessworldrecords.com/world-records/longest-professional-tennis-match>

Slovník cizích slov [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/>

Hokejový psanec. Červenka na MS nebuduje a fanoušci mu opět spílají [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/hokej/ms-2018/roman-cervenka-neprizen-fanousku.A180515_212946_ms-hokej-2018_ald

Prazvláštní sezona. Ač Červenka po embolii válel, klub nespasil. Co dál? [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/hokej/evropske-ligy/roman-cervenka-curych.A190314_200125_evropa_rou

Pachuť z promaroděné sezony je fuč. Červenka ve Švýcarsku okouzljuje [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/hokej/evropske-ligy/roman-cervenka-strelecka-forma-rapperswill-svycarsko-hokej.A190925_120947_evropa_zele

Galapředstavení a parádní comeback! Ve Švýcarsku smekají před českým mistrem světa [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/hokej-ostatni-galapredstaveni-a-paradni-comeback-ve-svycarsku-smekaji-pred-ceskym-mistrem-sveta-1164227>

Velká ANKETA čtenářů Sportu: Medaile na MS bude, dresy už nevadí [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/hokej-reprezentace-ms-v-hokeji-2021/396455/velka-anketa-ctenaru-sportu-medaile-na-ms-bude-dresy-uz-nevadi.html>

Červenkův 150. zápas v reprezentaci: Věřím, že mám týmu pořád co dát [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/hokej/ms-2018/hokej-cervenka-rozhovor-150-utkani-v-reprezentaci-ms-2018.A180505_115314_ms-hokej-2018_cig

V Evropě a reprezentaci za hvězdy, v NHL však štěstí nenašli. Na rozdíl od Kováře ji ale okusili [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/hokej-nhl-v-evrope-a-reprezentaci-za-hvezdy-v-nhl-vsak-stesti-nenasli-na-rozdil-od-kovare-ji-ale-okusili-1048177>

Sparta k sobě lákala pikantní posilu! Červenka měl zájem, jenže... [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/hokej-reprezentace-ms-v-hokeji-2021/396455/velka-anketa-ctenaru-sportu-medaile-na-ms-bude-dresy-uz-nevadi.html>

Vybrali jsme českou stovku pro ZOH: komu neuteče a kdo vyhlíží zázrak? [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/hokej/403627/vybrali-jsme-ceskou-stovku-pro-zoh-komu-neutece-a-kdo-vyhlyzi-zazrak.html>

Nominace na ZOH podle Sportu: zkušený útok, kdo ke Krejčímu? [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/ostatni-olympijske-hry-zoh-2022-hokej-na-zoh-2022/407312/nominace-na-zoh-podle-sportu-zkuseny-utok-kdo-ke-krejcim.html?kapitola=771869>

Červenka ve hře o Peking. Je čerstvě očkováný, Marha má jen slova chvály [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/ostatni-olympijske-hry-zoh-2022-hokej-na-zoh-2022/407291/cervenka-ve-hre-o-pekings-je-cerstve-ockovany-marha-ma-jen-slova-chvaly.html>

Desítka. Trumf pro Peking? Červenka o očkování i přitažlivosti olympiády [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/oh/pekings-2022/roman-cervenka-hokej-olympiada-pesan.A220105_185040_olympiada-pekings-2022_ald

PROFIL: Roman Červenka si zaslouží respekt [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://www.hokej.cz/profil-roman-cervenka-si-zaslouzi-respekt/5062848>

PREVIEW: Česká přednost? Velká síla na centru [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://www.hokej.cz/preview-ceska-prednost-velka-sila-na-centru/5062480>

Presilovkové formace se rýsují. S Krejčím jsou Kovář i Červenka [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://www.hokej.cz/presilovkove-formace-se-rysuj-i-s-krejcim-jsou-kovar-i-cervenka/5062892>

PREVIEW: Švédsko nasadí luxusní obranu. K tomu má špičkového gólmana [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://www.hokej.cz/preview-svedsko-nasadi-luxusni-obranu-k-tomu-ma-spickoveho-golmana/5062476>

ANTOŠOVA BRITVA: Červenka není bůh. Olympiádu vyhraje TÝM, ne on sám [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/nazory-komentare-antosova-britva-cervenka-neni-buh-olympiadu-vyhraje-tym-ne-on-sam-3117955>

VYSVĚDČENÍ hokejistů: Obstáli jenom K+K a Červenka, pět hráčů propadlo [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/ostatni-olympijske-hry-zoh-2022-hokej-na-zoh-2022/409450/vysvedceni-hokejistu-obstali-jenom-k-k-a-cervenka-pet-hracu-propadlo.html?kapitola=788477>

KOMENTÁŘ: Vše pro budoucnost. Český hokej už se nesmí ohlížet [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/oh/peking-2022/ceska-reprezentace-hokej-filip-pesan-olympiada.A220215_193801_olympiada-peking-2022_mama

Statistiky po Rusku: skvělý Kundrátek a čtyři góly z přesilovek [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://www.hokej.cz/statistiky-po-rusku-skvely-kundratek-a-ctyri-goly-z-presilovek/5063085>

Proč může být Peking jiný? Protože Červenka a Krejčí. Jen to nepromarnit [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/muj-isport-blogy-redaktori-zdenek-janda/409320/proc-muze-byt-peking-jiny-protoze-cervenka-a-krejci-jen-to-nepromarnit.html>

PŘEHLED: Jalonen odtajnil nominaci pro šampionát. Kdo se podívá do Finska? [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/hokej/ms-2022/kdo-je-kdo-reprezentace-mistrovstvi-sveta-nominace.A220508_153532_ms-hokej-2022_huda

Pět očekávaných tahounů Česka na mistrovství světa [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://www.hokej.cz/pet-ocekavanych-tahounu-ceska-na-mistrovstvi-sveta/5065497>

Sestava Sportu na MS: Souboj v bráně, plusy v obraně a otazník v útoku [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/hokej-reprezentace-ms-v-hokeji-2022/413803/sestava-sportu-na-ms-souboj-v-brane-plusy-v-obrane-a-otaznik-v-utoku.html>

NAD(H)LEDEM: Kluci dobře potrénovali na Švédý. Hejty na Červenku? Co je to za lidi? nechápe Bednár [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/clanek/nazory-komentare-nadhledem-kluci-dobre-potrenovali-na-svedy-hejty-na-cervenku-co-je-to-za-lidi--nechape-bednar-3354736>

Červenka o čtvrtfinále: Nevyhraje ho Krejča, my starší, nebo mladí. Ale tým [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/hokej-reprezentace-ms-v-hokeji-2022/414610/cervenka-o-ctvrtfinale-nevyhraje-ho-krejca-my-starsi-nebo-mladi-ale-tym.html>

Bronz je injekce, ale ne lék. Co udělat, aby další medaile nebyla v roce 2032? [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/muj-isport-blogy-redaktori-lukas-tomek/414833/bronz-je-injekce-ale-ne-lek-co-udelat-aby-dalsi-medaile-nebyla-v-roce-2032.html>

Když věk hraje správnou roli. Hrdinou už je Červenka dávno, legendou odted' [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/muj-isport-blogy-redaktori-jan-denemark/415027/kdyz-vek-hraje-spravnu-rolu-hrdinou-uz-je-cervenka-davno-legendou-odted.html>

Obrozený Červenka: Když může Krejča, ty musíš. Jalonen se pořád ptal [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/hokej/reprezentace/roman-cervenka-rapperswil-rozhovor-ceske-svycarsko-kari-jalonen.A221229_160055_reprezentace_tof

BPA [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://www.bpa.cz/o-nas>

Aktualizovaná mapa vlastníků českých médií 2023 [online]. [cit. 2024-05-05]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2023/03/aktualizovana-mapa-vlastniku-ceskych-medii-2023/>

SEZNAM PŘÍLOH

- 1) Graf 1 – Počet vyhledaných článků k analýze v rámci zvolených online médií podle jednotlivých roků
- 2) Tabulka 1 – Počet vyhledaných článků k analýze v rámci zvolených online médií podle jednotlivých roků
- 3) Kódovací systém

Příloha 3 – Kódovací systém

Období

01 Období před ZOH 2018

02 ZOH 2018

03 Období od konce ZOH 2018 do začátku MS 2018

04 MS 2018

05 Bezprostřední období po MS 2018

06 První polovina roku 2019

07 Sezóna 2019/20

08 Sezóna 2020/21

09 Příprava na ZOH 2022

10 ZOH 2022

11 Období od konce ZOH 2022 do začátku MS 2022

12 MS 2022

13 Období od MS 2022 do konce roku 2022

Typ média

18 Internetové médium

19 Televize

Konkrétní médium

Internetové médium

22 hokej.cz

23 isport.cz

24 sport.cz

25 sport.idnes.cz

Televize

31 ČT1

32 ČT24

33 TV Nova

34 TV Prima

Pořady/podcasty/články

isport.cz

41 Články

42 Podcast Zimák

sport.cz

41 Články

43 Podcast Za mantinelem

hokej.cz

41 Články

sport.idnes.cz

41 Články

TV Nova

46 Sportovní noviny

TV Prima

47 Hlavní zprávy

ČT

48 Branky, body, vteřiny (ČT1, ČT24)

49 Sportovní zprávy (ČT Sport)

Typy narativů v souvislosti s Romanem Červenkou

- 51 Zkušený hráč, veterán (v dobrém slova smyslu)
- 52 Chyby, neproměnné šance
- 53 Smůla, nikoliv chyba
- 54 Selhání, Zklamání, trápení
- 55 Produktivní, bodující, vynikající hráč, opora ...
- 56 Jeden z mála dobrých, ne-li nejlepší hráč, tahoun týmu
- 57 nejproduktivnější hráč MS
- 58 nejlepší hráč MS
- 59 Zranění
- 60 Týmové neúspěchy s reprezentací
- 61 Oddaný hráč; přijede, když může; nechá na ledě vše
- 61 Chvála za úspěchy s NT a co vše dokázal, kde hrál (NHL, MS 2010, MS 2011, titul KHL, MSJ 2005)
- 62 Kapitán
- 63 Kapitán, ale ne ideální volba
- 64 Kapitán správná volba
- 65 Zpochybňování a otázky, jestli by měl dále reprezentovat
- 66 Nevydržel dlouho v NHL
- 67 Táta a manžel Červenka, rodinný typ
- 68 srovnání s JJ68
- 69 Neočkovaný (problém, až rebel) Červenka
- 70 Už je očkovaný
- 71 Návrat do NT
- 72 Tlak na návrat do NT kvůli výsledkovému výbuchu v Moskvě
- 73 Dobrý návrat do NT
- 74 (Tajný) trumf Červenka

75 Nezasloužená kritika od fanoušků

76 Odstranění pochybností o svém přínosu pro NT

77 Důvěra a očekávání v Červenku, že je schopen strhnout tým a být jeho oporou

78 Přirozený (tichý) lídr přístupem, nikoliv slovy

79 Dobrý výkon v zápase/turnaji

80 Vysoký věk, možný rychlostní problém

81 Bude ještě pokračovat v NT?